

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР
МИНИСТРЛІГІ**

**Азаматтық қорғау республикалық
оқу-әдістемелік орталығы**

**«Азаматтық қорғаныс қорғану
кұрылыстарында түгендеу
жүргізу тәртібі»
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҒЫ**

**МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ
«Порядок проведения
инвентаризации защитных
сооружений Гражданской обороны»**

Алматы-2021ж.

«Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарында түгендеу жүргізу тәртібі» әдістемелік нұсқаулығы, азаматтық қорғау саласында әдістемелік нұсқаулықтарды дайындау бойынша Техникалық сипаттамаға сәйкес әзірленген.

«Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарында түгендеу жүргізу тәртібі» әдістемелік нұсқаулығы, Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарында, орталық және жергілікті орындаушы орган басшыларына, сонымен қатар ұйымдардың балансында тұрған Азаматтық қорғаныс құрылыстарының дайындығын анықтау мақсатында тұрғын орнына, жекеменшіктігіне, қорғану қасиеті мен тұрғызылған уақытына қарамай, сондай-ақ түгендеу жүргізген кездегі техникалық жағдайын анықтайтын басшы құжат ретінде ұсынылады.

«Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарында түгендеу жүргізу тәртібі» әдістемелік ұсыныстары ҚР ИМ ТЖК «Азаматтық қорғау оқу-әдістемелік орталық» ЖШС директоры Е.Н.Мельниковтың басшылығымен, осы аталған орталық қызметкерлерімен әзірленді.

Мазмұны:

1. Қолдану саласы.	4
2. Терминдер, анықтамалар, белгілер және қысқартулар.	4
3. Жалпы ережелер.	5
4. Түгендеу жүргізудің мақсаты мен міндеттері.	20
5. Түгендеуді жүргізетін органды құру.	21
6. Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарында түгендеуді жүргізуді дайындау тәртібі.	23
7. Түгендеуді жүргізу, оны жүргізуде материалдарды дайындау.	24
8. Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарында түгендеуді жүргізудің жобаланған жоспары.	30
9. Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарының дайындығын бағалау.	
10. Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарының дайындық бағасы критерийлері.	
11. Қорытынды бөлім.	
12. Әдістемелік нұсқаулықты әзірлеуде қолданылған нормативтік құқықтық актілер тізімі.	

1. Қолдану саласы

Орталық және жергілікті орындаушы органдардың балансындағы Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарының бар екендігін анықтау үшін, олардың дайындығына баға беру, негізгі техникалық сипатын нақтылау, сонымен қатар Азаматтық қорғаныс қорғану құрылысын пайдаланушылардың құқығын растау үшін, құқықты меншік құқығы мен паспорттың және басқа да құжаттардың бар екендігін анықтау.

2. Терминдер, анықтамалар, белгілер жән қысқартулар

1. **Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстары** – халықты қазіргі заманғы зақымдаушы құралдың зақымдаушы факторының әсерінен қорғау үшін, арнайы жабдықталған және арналған инженерлік құрылыстар.

2. **Азаматтық қорғаныс қорғау құрылыстары қоры** – Азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға кіретін ұйым жұмысшылары және төтенше жағдай болғанда халықты қазіргі заманғы зақымдаушы құралдың зақымдаушы факторының әсерінен қорғау үшін арнайы жабдықталған және арналған инженерлік құрылыстардың жиынтығы.

3. **Панаханалар** - бұл паналаушыларды қазіргі заманғы зақымдаушы құралдың зақымдаушы факторынан, радиоактиві заттардың әсерінен, сонымен қатар улаушы және бактериалық заттардан қорғауға арналған Азаматтық қорғаныс құрылыстары.

4. **Радияцияға қарсы баспаналар** - жергілікті жердің радиоактивті зақымданудан иондалған сәулелердің әсерінен қорғанушыларды қорғау үшін арналған, Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстары.

5. **Қазіргі заманғы зақымдаушы құралдар** – зақымдаушы (қирату) факторлары адамдарды, жануарлар мен өсімдіктерді зақымдауға, объектілерді бүлдіруге немесе қиратуға, қайталама зақымдау факторларының пайда болуына есептелген, жаппай қырып-жою қаруын және қарапайым зақымдаушы құралдарды, оның ішінде зымырандық, авиациялық және атыс қаруын қамтитын құрылғылар мен құралдар.

6. **Түгендеу** – бұл бухгалтерлік есептің дерегімен нақты деректерді салыстыру жолымен белгілі бір күнде ұйымда бар мүлікті тексеру және оның қаржылық міндетінің жағдайын тексеру. Бұл мүлік

инв. N _____ и установила: защитное сооружение принято в эксплуатацию в _____ году и находится на балансе _____

Защитное сооружение находится в пользовании (передано в аренду)

по договору N _____ от "___" _____ 20__ г. и используется для _____

1. Основные тактико-технические характеристики ЗС ГО: _____

2. Фактическое состояние ЗС ГО и его готовность к приему укрываемых: _____

3. Предложения по обеспечению сохранности и повышение эффективности использования ЗС ГО: _____

4. Выводы комиссии: _____

Председатель комиссии: _____
(подпись) (ФИО)

Члены комиссии: _____
(подпись) (ФИО)

_____ (подпись) (ФИО)

_____ (подпись) (ФИО)

М.П.

Приложение 3
Вариант 2

УТВЕРЖДАЮ

Первый руководитель
центрального, местного
исполнительного органа, организации

«__» _____ 20__ года

АКТ

**инвентаризации, оценки содержания и использования
защитного сооружения Гражданской обороны (убежища, ПРУ)
инв. N ____**

г. _____ " __ " _____ 20__ г.

Комиссия в составе: председателя _____
(ФИО, должность)

членов комиссии: _____
(ФИО, должность)

_____ (ФИО, должность)

_____ (ФИО, должность)

проверила наличие и оценила готовность к использованию по пред-
назначению защитного сооружения ГО (убежища, ПРУ, укрытия),
расположенного по адресу:

құндылығы мен құралдарын сақталуындағы негізгі нақты бақылау тәсілі.

7. **Комиссия** – қандай да бір белгілі бір қызметтерді немесе арнайы іс-шараларды жүргізу үшін адамдар тобынан құрылатын адамдар тобы немесе орган.

8. **АҚКҚ** – Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстары.

9. **ҚЗЗҚ** – қазіргі заманғы зақымдаушы құралдар.

3. Жалпы қағида

1. Орталық және жергілікті атқарушы органдардың балансындағы Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарында түгендеу жұмыстарын жүргізу бойынша әдістемелік басшылықты қамтамасыз ету бойынша Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарында түгендеуді жүргізуде іс-шаралар кешенін анықтайтын әдістемелік нұсқаулық.

2. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарында (келесіде-АҚ ҚҚ) түгендеуді орталық жергілікті атқарушы органдар мен ұйымдар жүргізеді, олар Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарының иелері, балансында ұстаушы, пайдаланушылар болып табылады.

3. Қазақстан Республикасы нормативті құқықтық актілері мен осы Әдістемелік нұсқаулықтарға сәйкес түгендеу комиссиясымен рәсімделген материалдар (құжаттар, расталған көшірмелер, соның ішінде құқық белгілеуші құжаттар, фотобекіту- фотолар), Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарындағы түгендеуді жүргізудің нәтижесі.

4. АҚ ҚҚ түгендеуді жүргізген кезде, түгендеуші комиссия алдымен, АҚ қорғаныш құрылыстарының бар қорын сақтау қажеттілігі принципін басшылыққа алуы керек.

5. Қазақстан Республикасы Конституциясының 2-бөлімі 11-бабында Республика өзінің азаматтарын қорғауға кепілдік береді, ал ҚР «Азаматтық қорғау туралы» Заңының 41 және 57- бабына сәйкес табиғи және техногендік сипатағы төтенше жағдайлардың алдын алу мен жоюға бағытталған іс-шаралар мен олардан болатын зардаптар жалпы мемлекеттік болып табылып, жалпы кешенді құрайды.

6. Әлеуметтік табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайдың алдын алу және жою, Қазақстан Республикасының әскери-стратегиялық саласындағы қызметтің негізгі бағыты болып табылатындығы, Қазақстан Республикасы Президентінің 2017 жылы 29 қыркүйектегі №554 Қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Әскери доктринасында анықталған. Оған қоса, біздің елімізде ғана емес бүкіл дүние жүзінде жиі болып тұратын табиғи құбылыстар мен техногендік авариялардан халықты қорғау мәселелеріне баса назар аудару керек екендігін Қазақстан Республикасы Президенті өзінің 2019 жылы 2 қыркүйектегі халыққа Жолдамасында белгілеп кеткен болатын.

7. Осы заманғы жағдайда халықты осы заманғы зақымдаушы құралдардың, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардан болатын зақымдаушы факторлардың әсерінен халықты қорғау, **қорғаудың 3 тәсілі** бар іс-шаралар кешенін өкізuarқылы іске асырылады. Халықты Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарында паналату негізгі тәсіл болып табылады.

8. Қазақстан Республикасы «Азаматтық қорғау туралы» Заңының 23- бабына сәйкес және «Ұйым ережесін бекіту мен Азаматтық қорғаныс іс-шараларын енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Ішкі Істер министрінің 2015 жылғы 9 наурыздағы №190 бұйрығына сәйкес, Азаматтық қорғаныс объектілеріне жатады: **бөлек тұрған және кіріктірілген панаханалар және радиацияға қарсы паналар.**

9. Қазақстан Республикасы аумағында Азаматтық қорғаныс объектілерін құру және қолдану қағидасы, «Азаматтық қорғаныс объектілерін құру және қолдану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылы 19 желтоқсандағы №1357 Қаулысымен анықталған.

10. Азаматтық қорғаудың қорғаныш құрылыстары азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жатқызылған ең көп

ектом входов, проемов в несущих и ограждающих конструкциях _____

14. Оборудование ЗС ГО:

14.1. Защитные устройства: _____

(наличие и тех. состояние защитно-герметических и герметических ворот, дверей и ставней)

14.2. Система вентиляции _____

(наличие и тех. состояние вентиляторов, противопыльных фильтров, фильтров-поглотителей, регенеративных патронов, УЗС и МЗС, гермоклапанов, КИДов, наличие III режима вентиляции)

14.3. Система энергоснабжения _____

(наличие/отсутствие ДЭС, при наличии - тех. состояние, наличие и работоспособность электрооборудования и освещения)

14.4. Системы отопления, водоснабжения и канализации _____

(наличие и тех. состояние баков запаса питьевой и технической воды, отключающих устройств)

15. Дата последней комплексной проверки _____

17. **Вывод:** Защитное сооружение Гражданской обороны к приему укрываемых: **готово, ограничено готово, не готово.**

Председатель: _____

(подпись, фамилия, И.О.)

Члены комиссии: _____

(подпись, фамилия, И.О.)

3. Год ввода в эксплуатацию: _____
4. Собственник: _____
(Республика Казахстан/город Алматы)
5. Балансодержатель: _____
(полное наименование балансодержателя в соответствии с уставом)
6. Правоустанавливающий документ _____
(контракт на право хоз. ведения оперативного управления, договор о правах и обязанностях в отношении объектов и имущества ЗС ГО - дата, номер, орган гос. власти по управлению имуществом)
7. Паспорт ЗС ГО: _____
(в наличии и надлежаще оформлен, содержит исправления и ошибки, отсутств.)
8. План и экспликация помещений: _____
(номера помещений согласно плану БТИ)
9. ЗС ГО сдано в аренду _____
(по договору N ____ от " ____ " _____ 20__ г.)
10. Характер использования в мирное время _____
11. Фактическое наличие или отсутствие входов и аварийных выходов, оголовков систем жизнеобеспечения _____
(имеются/отсутствуют - указать что отсутствует/повреждены - указать повреждения)
12. Общее состояние ЗС ГО _____
(явные разрушения конструкций, затопление, загромождение)
13. Наличие/отсутствие перепланировок, не предусмотренных про-

жұмыс істейтін ауысымды қорғау үшін, сондай-ақ медициналық, ұйымдардың тасымалдауға келмейтін науқастарын қорғау үшін құрылады деп жоғарыда берілген Қаулының 4 – тармағында белгіленген.

Азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстарын құру:

- Азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстарын салу;

- қолданыстағы және жаңадан салынып жатқан үйлердің, ғимараттар мен құрылыстардың жертөле мен цоколь, жер үстіндегі қабаттарындағы үй-жайларын бейімдеу немесе жеке тұрғандарын салу;

- жерасты кеңістігін, оның ішінде түрлі мақсаттағы тереңдетілген құрылыстарды, метропоитендерді, жерасты тау қазбаларын, үңгірлер мен басқа да жерасты қуыстарын пайдалану арқылы жүзеге асырылады.

11. Азаматтық қорғаныс панаханасы - Азаматтық қорғаныс бойынша топтарға жататын қалаларда құрылады.

Жұмысшылар мен қызметкерлерді қорғау – күшті қираулар болуы мүмкін аймақта орналасқан және соғыс уақытында өз қызметін тоқтатпайтын ұйымның аса көп жұмыс істейтін ауысымын панаханаларда паналату.

Панаханаларды тіршілікпен қамтамасыз ету жүйесі, паналаушылардың екі тәулік бойы үздіксіз паналауын қамтамасыз етуді есепке ала отырып салынады.

12. Радиацияға қарсы баспана Азаматтық қорғаныс бойынша топтарға жатпайтын қалаларда, ауылдық аудандарда құрылады.

Азаматтық қорғаныс бойынша санатқа жатқызылған, күшті қираулар болуы мүмкін аймақтан шет орналасқан немесе Азаматтық қорғаныс бойынша топқа жатпайтын қалада орналасқан ұйымның аса көп жұмыс істейтін ауысымына радиацияға қарсы баспана қарастырылған.

Жергілікті жердің радиоактивті зақымдануы (ластану) болған кезде, ионды сәуленің әсерінен паналаушыларды қорғауды қамтамасыз етуге радиацияға қарсы баспаналар есептелінеді және бұл баспаналарда белгілі бір есептелген паналаушылар үздіксіз екі тәулік бола алады.

13. Атом станцияларының қызметін қамтамасыз ететін ұйымдар үшін, станция қызмет істеушілер (персонал), жұмысшылар мен қызметкерлерді (әскери және өрт бөлімін қосқанда) панаханаларды қорғау қарастырылған.

14. Соғыс уақытында, азаматтық қорғаныс бойынша санатқа жатқызылған ұйымдарда Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысы болмаған жағдайда немесе жетпеген кезде, ұйым жұмысшыларын жылдам тұрғызылған панаханаларда қорғаумен қамтамасыз етеді.

15. Бейбіт уақытта Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысы ҚР ҚР 2.03-03-2014 және ҚР ҚЕ 2.04-101-014 «Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысы» талаптарына сәйкес қолданылады.

16. Панаханаларды құрылыстың жертөлесінде, цоколь және бірінші қабатта орналастыру керек. Панаханаларды бірінші қабатта орналастыру, салалық министрліктер мен ведомствалардың рұхсатымен, техникалық-экономикалық негізге сәйкес жүргізіледі.

17. Қорғаныш құрылысына бейімделіп жасалған бөлмені жобалау кезінде, үнемді көлемді жоспарланған және құрылмалы шешімді қарастыру керек. Соғыс уақытында экономика объектілері мен қорғаныш құрылыстарының қажеттілігі үшін, көрсетілген бөлмені бейбіт уақытта тиімді пайдалау бойынша талапты ұстануды қамтамасыз ететін бөлменің көлемін барынша минималды (кіші) ету керек.

Приложение 3 Вариант 1

УТВЕРЖДАЮ
Первый руководитель
центрального, местного
исполнительного органа, организации

«__» ____ 20__ года

АКТ

инвентаризации защитных сооружений Гражданской
обороны находящегося на балансе _____

г. Алматы " __ " ____ 20__ г.

Инвентаризационная комиссия в составе:

Председатель _____
(Фамилия, И.О., должность)

Члены комиссии: _____
(Фамилия, И.О., должность)

(Фамилия, И.О., должность)

на основании распоряжения, решения, постановление, приказа
" _____ " N _____

"О проведении инвентаризации защитных сооружений Гражданской
обороны", произвела осмотр защитного сооружения гражданской
обороны (ЗС ГО) инв. N _____.

В ходе инвентаризации установлено:

1. Адрес ЗС ГО: г. Алматы, _____

(улица, дом, корпус, подъезд, этаж при наличии более 1 подземного
этажа)

2. Тип, класс, вместимость ЗС ГО: _____

Приложение 2
Вариант

СОСТАВ

комиссии по проведению инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны, находящихся на балансе центрального, местного исполнительного органа и организаций

№ п/п	Ф.И.О.	Должность
1.		- председатель комиссии
2.		- заместитель председателя комиссии
3.		- секретарь комиссии
4.	Члены комиссии:	
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

18. Жертөледе, цоколь және бірінші қабаттарда және бөлек тұрған құрылыста орналасқан қорғаныш құрылысы бейбіт уақытта қолданылады:

- санитарлық-тұрмыстық бөлме (себезгісі мен жуынатын жері бар үй және көше киімін ілетін гардероб);
- мәдени қызмет көрсету (жиналыс залы, оқу залы) және оқу сабақтары бөлмесі;
- технологиялық процесстер іске асырылатын өрт қауіпі бойынша Г және Д санатына жататын, адамға қауіпті зиянды сұйықтықтарды, буларды және газдарды бөлмейтін, табиғи жарықты қажет етпейтін өндірістік бөлмелер;
- технологиялық, көлік және жаяу жүргінші тоннельдері;
- кезекші электрик, байланысшы және жөндеу бригадаларының бөлмесі;
- жеңіл автокөліктердің көлікжайы, автокарлар мен автомобилдердің жер асты тұрағы;
- жанбайтын материалдарды, сонымен қатар өрт сөндірудің автоматты жүйесі бар жанатын ыдыстағы жанбайтын материалдар мен жанатын материалдарды сақтауға арналған қойма бөлмелері;
- сауда және қоғамдық тамақтану үй-жайлары (дүкендер, асханалардың залдары, буфеттері, кафе, дәмханалар);
- спорттық үй-жайлар (атыс тирлері және спорт сабақтарына арналған залдар);
- халыққа тұрмыстық қызмет көрсету үй-жайлары (тұрмыстық үй, ателье, шеберханалар, қабылдау пункттері, фотоателье, кеңселер мен офистері);
- емдеу мекемелерінің қосалқы үй-жайлары (сырқаттарға арналғаннан басқа).

19. 2019 жылғы 24 мамырдағы № 319 Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысы мен «Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстары» ҚР

ҚЕ 2.04-101-2014 талаптарына сәйкес, бейбіт уақытта қолданылған үй-жайларды (бөлмелерді), қорғаныш құрылысы режиміне ауыстыру 12 сағаттың ішінде жүргізілуі керек.

Бейбіт уақытта қолданылатын үй-жайларды (бөлмелерді) азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысы режиміне ауыстыру, осы құрылысқа қызмет көрсету бойынша топпен, уақыты белгіленіп көрсетілген объектінің азаматтық қорғаныс бастығының бұйрығымен іске асырылады.

Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысына ауыстыру режимі кезінде, электрстанциясын қайта іске қосу мен сынама жасалынады, авариялық жарық беру, сүзбежелдеткіш қондырғысы, сумен қамтамасыз ету, канализация, электрмен қамтамасыз ету мен сөндіретін құрылғылардың жарамдылығы тексеріледі, сонымен қатар қорғау-герметикалық және герметикалық есіктерді,

клапандар мен жарылуға қарсы құрылғылар тексеріледі. Жарамсыздары жөнделеді (жөндеуге келетін болса) немесе алып тасталынады.

Авариялық шығулар дайындыққа келтіріледі, барлық бөтен заттар шығарылады.

Бар (немесе қосымша орнатылады) су сақтайтын орындар (резервуарлар) суға толтырылады.

Дизельді электростанциялар үшін отын және майлау материал қоры дайындалады.

Байланыс және құлақтандыру құралдарының жұмысы, азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысын пайдалану бойынша құжаттардың барлығы тексеріледі.

20. Қорғаныш құрылыстарының сыйымдылығы отыратын (бірінші яруста) және жатын орын (екінші және үшінші яруста) сомасымен анықталады, тәртіпке сай, 150 адамнан жоғары қабылдай алатын панаханалар үшін қабылданады.

Сыйымдылығы азырақ панаханаларды жобалау төтенше жағдайда (ерекше жағдайда) сәйкес негіз болғанда министрліктер мен ведомствалардың шешімімен іске асырылады.

лем комиссии назначить заместителя центрального и местного исполнительного органа, организаций.

5. Председателю комиссии к «__» _____ 20__ года представить на мое утверждение итоговый акт инвентаризации ЗС ГО (Приложение 3).

6. Контроль за выполнением настоящего решения, постановления, приказа распоряжения возложить на заместителя центрального и местного исполнительного органа, организаций.

Руководитель

центрального и местного

исполнительного органа, организации _____

(подпись, фамилия и инициалы)

Приложение 1 Вариант

Решение, Постановление, Распоряжение и Приказ руководителя центрального и местного исполнительного органа, организации на проведение инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны

О проведении инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны

В соответствии с Законом Республики Казахстан «О гражданской защите», Постановлением Правительства Республики Казахстан № 1357 от 13 декабря 2014 года «Об утверждении Правил создания и использования объектов Гражданской обороны», приказом МВД РК № 190 от 9.03.2015 года «Об утверждении Правил организации и ведения мероприятий Гражданской обороны» и СН и П Республики Казахстан 2.03-03-2014 и 2.04-101-2014 "Защитные сооружения гражданской обороны" и в целях повышения уровня защиты населения и территории от чрезвычайных ситуаций, сохранения существующего фонда защитных сооружений Гражданской обороны, уточнения их наличия и надлежащего оформления прав балансодержателей защитных сооружений Гражданской обороны (*далее – ЗС ГО*):

1. С «__» _____ по «__» 20__ года провести инвентаризацию защитных сооружений Гражданской обороны находящегося на балансе _____.
(указать ведомственный принадлежность)

2. Для качественного и своевременного проведения инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны создать комиссию.

3. Утвердить состав комиссии по проведению инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны (*Приложение 2*).

4. Для организации работы комиссии по инвентаризации ЗС ГО и своевременного представления отчетных документов председате-

21. Радиацияға қарсы паналардың сыйымдылығында назар аударған жөн:

а) бар ғимараттар немесе құрылыстарда орналастырылған панаханалар бөлмелерінің көлеміне байланысты 5 және одан да көп адам (аз қабатты ғимараттардың жабдықталған жертөлелері).

ә) Паналары бар қайтадан салынған ғимараттар мен құрылыстарда 50 және одан да көп адам. Денсаулық сақтау мекемелері үшін, тасымалдауға болмайтын сырқаттар үшін панаханалардың сыйымдылығы және радиацияға қарсы паналарға 80 адамнан аз қабылданбайды.

500 орны бар ауруханалар мен тасымалдауға болмайтын сырқаттар үшін панаханалар жақын орналасқан ауруханалардан қарастырылады.

22. Панаханаларды паналаушы қызмет көрсетушілер неғұрлым шоғырланған жерге орналастыру керек.

Паналаушылардың жиналатын радиусын, бір қабатты ғимараттарды салған кезде – 500 м және көп қабатты ғимараттарда- 400м. Жиналу орнының радиусынан тыс паналаушылар тобы қалып қалатын болса, кіретін жерінде тамбур-шлюз бар жақынарада орналасқан панаханаларға орналастыруды қарастыру керек.

Панаханаларда мүмкіндігінше орналастыру керек:

- кірістірілген- берілген алаңда салынып жатқан қабаты аз ғимараттың асты;

- бөлек тұрған – биіктігі бірдей ғимарат мен құрылыстан алшақ орналасқан.

23. Панаханаларды сумен қамтамасыз ету, жылумен қамтамасыз ету желісі мен екпінді канализациядан диаметрі 200 мм-ге дейін 5м болмайтын қашықтықта орналастыруға болады.Диаметрі 200 мм-ден жоғары болса, онда панаханадан сумен жабдықтау, жылумен жабдықтау және екпінді канализация арақашықтығы 15 м-дан аз болмауы керек.

24. Жеке қираулар болуы мүмкін аймақ пен сол аймақтан шеткері

жерде радиацияға қарсы паналарды (келесіде-паналар) жертөле, цоколь қабатында (құрылыстың) орналастыру керек.

25. Панаханаларда негізгі және көмекші бөлмелерді алдын ала қарастырып қою керек.

Панахана бөлмелер бөлінеді		
№ n/n	Негізгі бөлмелер	Көмекші бөлмелер
1.	Паналаушыларға арналған бөлме	Сүзбежелдеткіш бөлме (СЖБ)
2.	Басқару пункттері	Санитарлық тораптар
3.	Медпункт	Қорғалған ДЭС
4.	Емдеу мекемелерінің панаханаларында: - Операциялық-таңу - Операция алдында зарарсындандыру.	Азық-түлікті сақтауға арналған бөлме
5.		Электротақта
6.		Қайтара құятын және баллон сақталатын бөлме
7.		тамбур-шлюз, тамбурлар.

26. Сыйымдылығы 200 адам болатын емдеу мекемелерінің панаханаларында бір камералы, ал сыйымдылығы үлкен панаханаларда екі камералы тамбур-шлюз қойылады.

27. Панаханалардың биіктігін, оның бейбіт уақытта қолдану талабына сәйкес қабылдау керек, бірақ 3,5 м көп емес. Бөлменің биіктігі 2,15- 2,9 м болған кезде нарлардың екі қабатты болуын, ал биіктігі 2,9 және одан биік болған кезде үш қабатын қарастыру керек.

28. Денсаулық сақтау мекемелеріндегі панаханалардың биіктігі 2,15м және одан көп болғанда нарларды екі қабатты етіп орналастырады (тасымалдауға болмайтын сырқаттарға арналған төсектер).

Техникалық-экономикалық негіз болған кезде, бейбіт уақытта

11. Совместный приказ Министра внутренних дел Республики Казахстан от 30 октября 2018 года № 758 и Министра национальной экономики Республики Казахстан от 30 октября 2018 года № 31 «Об утверждении критериев оценки степени риска и проверочных листов в области пожарной безопасности и гражданской обороны».

12. Приказ КЧС МВД РК №137 от 30 мая 2015 года «Об утверждении методической рекомендации по проверке защитных сооружений Гражданской обороны».

13. СН РК 2.03-03-2014 и СП РК 2.04-101-2014 "Защитные сооружения гражданской обороны".

Хранение всех документов, связанных с инвентаризацией ЗС ГО (актов, инвентаризационных ведомостей), осуществляется до завершения следующей инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны.

12. Список нормативно – правовых актов Республики Казахстан, использованных при разработке методических рекомендаций

1. Конституция Республики Казахстан от 30 августа 1995 года.
2. Закон Республики Казахстан «О гражданской защите» от 11 апреля 2014 года.
3. Указ Президента Республики Казахстан № 554 от 29 сентября 2017 года «Об утверждении Военной Доктрины Республики Казахстан».
4. Послание Президента Республики Казахстан к народу Казахстана от 2 сентября 2019 года.
5. Постановление Правительства Республики Казахстан № 1357 от 13 декабря 2014 года «Об утверждении Правил создания и использования объектов Гражданской обороны».
6. Постановление Правительства Республики Казахстан № 319 от 24 мая 2019 года «О внесении изменений и дополнений в постановление Правительства Республики Казахстан № 1357 от 13 декабря 2014 года «Об утверждении Правил создания и использования объектов Гражданской обороны».
7. Постановление Правительства Республики Казахстан № 1077 от 9 октября 2014 года «Об утверждении Правил пожарной безопасности».
8. Приказ МВД РК № 190 от 9 марта 2015 года «Об утверждении Правил организации и ведения мероприятий Гражданской обороны».
9. Приказ МВД РК № 732 от 24 октября 2014 года «Объем и содержание инженерно-технических мероприятий Гражданской обороны».
10. Приказ МЧС РК № 265 от 30 мая 2014 года «Об утверждении Правил постановки на учет и снятия защитных сооружений Гражданской обороны».

пайдалану талаптары бойынша биіктігі 1,85м кем емес үй-жайларды панахана ретінде пайдалануға болады.

29. Паналаушыларға арналған үй -жайдағы паналаушылардың біреуіне отыратын орынның көлемі 0,45х0,45, ал жататын орынның көлемі – 0,55х1,8м. деп қарастыру керек. Бірінші ярустағы орындықтың биіктігі еденнен 0,45м. биіктікте болуы керек, екінші қабаттың нары – 1,4м, үшінші қабаттікі – 2,15м.

30. Жоғарғы қабат пен төбеге дейінгі немесе шығыңқы құрылым арасындағы қашықтық 0,15м болуы керек.

-төсектер екі қабатты болғанда құрылыстың сыйымдылығы 20%;

-төсектер үш қабатты болғанда құрылыстың сыйымдылығы 30%.

31. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысын пайдалану кезінде әуе кеңістігінің келесі параметрлері сақталады:

1) ауа температурасы 0-+30 °С, көміртек қостотығының шоғырлануы- 3%-ға дейін, оттектікі - 17%-ға дейін, көміртек тотығынікі- 30 мг/м3-қа дейін болуы керек және қосымша іс-шараларды өткізуді қажет етпейді;

2) ауа температурасы -+31-33 °С, көміртек қостотығының шоғырлануы- 4%-ға дейін, оттектікі - 16%-ға дейін, көміртек тотығынікі- 50-70 г/м3, физикалық күшке шектеуді қажет етеді және палаушыларды бақылауды күшейту.

32. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарын пайдалану кезінде әуе кеңістігінің мына параметрлері қауіпті:

1) ауа температурасы- 34 °С және одан жоғары;

2) көміртектің қостотығының шоғырлануы - 5% және одан жоғары;

3) ауадағы оттектің мөлшері - 14% және одан төмен;

4) көміртек тотығының мөлшері – 100 мг/м3 және одан жоғары.

Бір немесе бірнеше факторлар болған жағдайда, ауа кеңістігін жақсарту бойынша іс-шаралар орындалады немесе адамдарды Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарынан көшіру туралы мәселе шешіледі.

Панахана бөлмелер бөлінеді			
№ п/п	Көрсеткіштер	Норма	Болу қауіпті
1.	Температура, С	0-30	34 және одан жоғары
2.	Оттегінің болуы, О2%	17-20	14-ке дейін
3.	Салыстырмалы ылғалдылық, %	65-70	-
4.	Көміртегі тотығының құрамы СО2%	30-ға дейін	100
5.	Көміртек қос тотығының болуы, СО2 %	3-ке дейін	5 және одан жоғары

33. Панахананы ауамен камтамасыз ету, таза желдету режимі бойынша (1- режим) және сүзбелдеткіш (2-режим), панахананы толық немесе бөлектеп окшаулау режимі (3- режим) бойынша сүзбелдеткіштердің көмегімен іске асырылады.

34. «Назар аударыңыз!» хабарландыру дабылының көмегімен Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарына паналаушыларды толтыру орындалады.

35. Паналаушыларды Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарынан шығару:

1) «Әуе дабылының тоқтауы!» (құрылыс орналасқан жердегі радиациялық жағдайды анықтағаннан кейін) дабылы бойынша;

2) паналаушылардың құрылыста болуы қажет уақыты өткеннен кейін, сонымен қатар қорғаныш құрылысына қызмет көрсету бойынша топтың командирі анықтайтын, құрылыстан мәжбүрлі түрде кезекпен шығу.

36. Паналаушыларды Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарынан мәжбүрлі түрде шығару:

1) құрылыстың зақымдалуы болып, паналаушылардың қалуына мүмкіндік жоқ болғанда;

«Об утверждении критериев оценки степени риска и проверочных листов в области пожарной безопасности и Гражданской обороны» определены критерии оценки степени риска для проведения профилактического контроля с посещением в области Гражданской обороны (*объективные и субъективные критерии*).

Так, в субъективных критериях оценки степени риска в разделе 1 «Результаты мониторинга отчетности и сведений» - отсутствие либо не содержание в готовности к функционированию фонда защитных сооружений Гражданской обороны и в разделе 2 «Результаты предыдущего профилактического контроля с посещением» - соответствие защитного сооружения порядку содержания в мирное время отнесены к степени нарушения как **«Грубая» и не выполнение которых приведет к понижению обороноспособности страны.**

Кроме того, в трех проверочных листах из четырех, утвержденных вышеуказанным совместным приказом, наличие защитных сооружений, их соответствие порядку содержания в мирное время, готовности к функционированию фонда защитных сооружений Гражданской обороны отражены отдельными пунктами.

11. Заключительная часть

При выявлении в ходе инвентаризации нарушений действующего законодательства в области содержания и использования ЗС ГО виновные в допущенных нарушениях юридические, должностные и физические лица привлекаются к ответственности в соответствии с действующим законодательством Республики Казахстан.

В случае, когда привлечение к ответственности виновных не входит в компетенцию центральных и местных исполнительных органов, организаций, участвующих в проведении инвентаризации, соответствующие материалы направляются в компетентные органы для принятия соответствующих процессуальных решений.

Представление информации об итогах инвентаризации (*адресах, балансодержателях, характеристиках ЗС ГО и др.*) осуществляется ведомством уполномоченного органа в сфере гражданской защиты и территориальными подразделениями на основании письменных запросов в установленном порядке.

4.	Содержание подвалов, погребов и других заглубленных сооружений для укрытия населения.	100% сооружений в отличном и хорошем состоянии	60% сооружений в отличном и хорошем состоянии, остальные в удовлет.	85% сооружений в удовлет. состоянии
5.	Планирование строительства быстровозводимых убежищ и ПРУ, простейших укрытий.	Все планирующие документы имеются и качественно обработаны	При наличии недостатков в планировании, не влияющих принципиально на организацию строительства	
6.	Использование имеющегося фонда защитных сооружений в интересах объектов экономики в мирное время.	100%	90%	80%

1. В соответствии с требованием пункта 1 статьи 21 Закона Республики Казахстан «О гражданской защите» в целях защиты населения, объектов и территории Республики Казахстан, снижения ущерба и потерь при возникновении военных конфликтов центральными и местными исполнительными органами, организациями, отнесенными к категориям по Гражданской обороне в мирное время заблаговременно осуществляется строительство и накопление фонда защитных сооружений Гражданской обороны, содержание их в готовности к функционированию.

А проверка их готовности к функционированию по назначению осуществляется путем государственного контроля в области Гражданской обороны.

2. Совместными приказами Министра внутренних дел Республики Казахстан от 30 октября 2018 года № 758 и Министра национальной экономики Республики Казахстан от 30 октября 2018 года № 31

- 2) құрылысты су басқанда;
- 3) құрылыста өрт шыққанда және ол жерде зиянды газдардың қауіпті шоғыры пайда болғанда;
- 4) микроклимат параметрі мен ауадағы газдың құрамы көтере алатын шектікке жеткенде.

37. Паналаушыларды Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысынан мәжбүрлі түрде шығару қажеттілігі, ағзаның шектімежедегі ахуалында

жеке көрсеткіштер болғанда да болуы мүмкін. Адамдардың Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысында қалуы қауіпті:

1) отыру қалпында жүректің жиырылу жиілігі минутына 120 рет соқса немесе 35-тен төмен соқса;

2) дене қызуы 38 °С және одан жоғары. Егер бұл паналаушылардың көбісінде байқалса, онда Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысынан шығу мен құрылыста арықарай қалу қауіпінің деңгейін бағалау керек.

38. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарын бейбіт уақытта пайдалану кезінде, микроклимат пен ауадағы газдың құрамының көрсеткіші тіркеу журналына жазылып, үй-жайларда температура режимі қамтамасыз етіледі.

Ескерту: Кесте Қазақстан Республикасының солтүстік және орталық климаттық аймағына арналған. Оңтүстік климаттық аймақ үшін, қыс мезгілінің ұзақтығы қысқалығы есепке алына отырып, сәйкес түзетулер енгізілуі керек.

Панаханаларды желдету тәртібі, РҚП (ұсынбалы)

№	Жыл мезгілі	Желдетуге қолайлы тәулік сағаты	Желдету	Тәулігіне желдету
1.	15.05-31.08	24 –тен таңғы сағат 6-ға дейін	Табиғи	Үзіліссіз 3 сағаттан артық емес

2.	1.09-31.10	Күн ашық болғанда 12-ден 18 сағ. дейін	Табиғи	2-ден 3-ке дейін үзіліссіз
3.	1.11-1.03	Кез-келген уақытта	Табиғи	-20 0С аязда 30 минут үзіліс жасап, күніне 2-3 рет қысқа аралықта
4.	1.03- 15.05	7-11-ге дейін немесе 18.00-ден 22-ге дейін	Желдет-кіштермен желдетуге кеңес беріледі	2 сағаттан 3 сағатқа дейін үзіліссіз

Ескерту: Кесте Қазақстан Республикасының солтүстік және орталық климаттық аймағына арналған. Оңтүстік климаттық аймақ үшін, қыс мезгілінің ұзақтығының қысқалығы есепке алына отырып, сәйкес түзетулер енгізілуі керек.

39. Ұзақ уақыт су басу болған аймақта, панахананы мүмкіндігінше жергілікті жердің жоғарғы жерлеріне, негізделген жағдайларда паналаушылардың жиналу радиусы ұлғайған кезде орналастырған дұрыс. Су басқан аймақтарда панаханалар жапсарластырып және бөлек жасалады.

40. Ұзақ уақыт бойы су басқан аймақта панаханалардың сыйымдылығы 300-600 адам болған жөн.

41. Су басу қауіпі бар аймақтағы панаханаларда авариялық шығуларды қарастыру керек:

а) су басу қысқа мерзімде ғана болатын аймақтарда – басы қорғалған вертикалды шахта түрінде. Су басу біткеннен кейін, панаханаға кіретін жердегі суды шығаруды қарастыру керек немесе оны сорғымен тартып шығару керек.

ә) су басу ұзық уақыт болатын аймақтарда – вертикалды шахта түрінде.

-здания, сооружения и помещения гражданской обороны, а также их приспособление под противорадиационные укрытия и убежища должны производиться с учетом соблюдения природно-климатических, санитарно-гигиенических требований, с учетом максимально возможного количества укрываемых в них.

10. Критерии оценки готовности защитных сооружений Гражданской обороны

Оцениваемые вопросы		Оценка		
		Отлично	Хорошо	Удовлетв.
1	2	3	4	5
1.	Обеспеченность населения защитными сооружениями Гражданской обороны.	100%	80%	65%
2.	Готовность убежищ и ПРУ к приему укрываемых в установленные сроки.	100%	90%	80%
3.	Использование имеющегося фонда подвалов, погребов и других заглубленных сооружений для укрытия населения при крупномасштабных чрезвычайных ситуациях и военных конфликтах.	100%	90%	80%

4.	Отсутствие заполненных кислородных баллонов.	Установка на линии герметизации гермоклапанов тарелью к «Грязной» стороне, отсутствие люк-вставок для проверки их работоспособности.
5.	Отсутствие акта о проверке сооружения на герметичность.	Отсутствие приборов для измерения подпора и параметров воздушной среды.

1. Согласно требованию раздела СН РК 2.03-03-2014 защитные сооружения Гражданской обороны здания, сооружения и помещения, приспособляемые под противорадиационные укрытия и убежища по техническим, эксплуатационным и санитарно-гигиеническим параметрам следует проектировать таким образом, чтобы при их строительстве и эксплуатации обеспечивались механическая прочность и устойчивость, чтобы при использовании объектов под противорадиационные укрытия и убежища в военное время и при чрезвычайной ситуации они максимально выдерживали все виды взрывных и радиационно-световых, механических, технологических и природных воздействий, предусмотренных проектом, без повреждений и аварий.

2. Кроме того, здания, сооружения и помещения, приспособляемые под противорадиационные укрытия и убежища должны быть спроектированы и построены таким образом, чтобы:

- обеспечивались конструктивно-технологическими решениями предотвращение развития возможных опасных повреждений и аварийных ситуаций, которые могут возникнуть в военное время и во время чрезвычайной ситуации;

- создавались условия для беспрепятственного доступа маломобильных групп населения и укрываемых людей к объектам Гражданской обороны в военное время и во время чрезвычайных ситуаций;

- создавались санитарно-гигиенические условия и техническая система жизнеобеспечения укрываемых, обеспечивающих условия по поддержанию жизни и здоровья укрываемых во время активных военных действий и при чрезвычайных ситуациях;

42. Тасымалдауға болмайтын науқастарға арналған панаханалардың сыйымдылығы мына есеппен анықталады:

- науқастарды – жобалау жөніндегі тапсырмаға сәйкес бірақ бейбіт уақытта емдеу мекемелерінде жалпы жобалық сыйымдылықтың 10%-нан артық емес;

- медицина қызметкері: оперциялық – таңуға 2 дәрігер, 3 кезекші медбике (фельдшерлер), 4 санитар, 2 медбике және 50 тасымалданбайтын науқастарға емдік шаралар жасау үшін бір медбике.

Келесі әр 50 науқасқа көрсетілген медициналық қызметкерлердің 50% болуы керек;

- қызмет көрсетушілер (техникалық): кезекші слесарь (темір ұстасы) (2), дизельдеуші, электрик, буфетші – бір панаханаға 5 адам.

43. Денсаулық сақу мекемелеріндегі радиацияға қарсы паналарды жобалау керек:

- а) өзінің құрамында төсек-орын қоры бар денсаулық сақтау мекемелеріндегі медициналық және қызмет көрсетушілердің, науқастардың толық санына;

- ә) төсек-орын қоры жоқ медициналық мекеменің штаттық санына;

- б) емдеу-сауықтыру мекемесін пайдалану жоспары бойынша есептік құрамның толық санына.

44. Денсаулық сақтау мекемесі бұл:

- а) төсек-орын қоры бар ауруханалар, клиникалар, госпитальдар, медсанбөлімдер, перзентханалар, диспансерлер, емдеу-сауықтыру орындары, клиникасы жоқ ғылыми- зерттеу институттары, медициналық оқу орындары, поликлиникалар, дәріханалар, химика-фармацевтикалық өндірістер, санитарлық-эпидемиялық және дезинфекциялық станциялар;

- ә) емдеу- сауықтыру мекемелері: пансионаттар, демалыс үйлері мен базалары, пионерлер лагері.

45. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысын жобалауда, өртке қарсы талаптар бөлімінде, бөлменің бейбіт уақытта арналуына байланысты ғимараттар мен құрылыстардың өрт қауіпсіздігі бойынша

нормативтік құжат талаптарын, сонымен қатар нағыз нормалардың талаптарын басшылыққа алу керек.

46. Қорғаныш құрылыстарын өрт қауіпі бойынша Г және Д санатындағы өндірістің жертөлелерінде орналастыру керек. Бөлек жағдайларда, жертөлени жер үсті бөлігнен толық оқшаулап, кіруді (шығуды) қорғап, эквивалентті есептік жүктемемен салыстыра отырып, ғимаратта болуы мүмкін жарылыстан 80%-ға дейін жүктемені төмендетіп, қорғаныш құрылыстарын А, Б, В және Е санатындағы өндірістердің жертөлелерінде орналастыруға болады.

47. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстары үшін, паналаушыларды толтыру және шығару, инженерлік-техникалық қондырғыларға қызмет көрсету және пайдалануға Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарына қызмет көрсету бойынша 200 паналаушыға 5 адамнан есептелген топ құрылады.

Қорғану құрылыстарына қызмет көрсету бойынша звено (топ)

48. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысын толтырған кезде қызмет көрсету бойынша топ әуе кеңістігі жағдайының параметріне бақылау жүргізеді және жерналға микроклимат көрсеткіші мен ауадағы газдың құрамын тіркейді, ал панаханаларда ауаның қысымы бақылауда болады.

49. Мемлекеттік органның Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстары бюджеттің есебінен қамтамасыз етіледі.

Қорғаныш құрылыстары қорғаныш қасиеттері бойынша бес сыныпқа бөлінеді			
№ п/п	Класс	Ризб кгс/см ²	Косл
1	I	5 (0,5 кПа)	5000
2	II	3 (0,3 кПа)	3000
3	III	2 (0,2 кПа)	2000
4	IV	1 (0,1 кПа)	1000
5	V	0,5 (0,5 кПа)	500

50. Азаматтық қорғаны бойынша санатқа жататын, жұмылдыру

	редукторов ручных вентиляторов;	отдельных кранов, унитазов, раковин и т.д., оборудования и приборов согласно проекту и инструкциям;
	дизельных электростанций и оборудования для их пуска;	нерегулярная промывка емкостей для воды, отсутствие на них теплоизоляции, водомерных стекол;
	фекальных насосов, емкостей фекальных резервуаров;	неисправность части электроосветительных приборов;
	электроснабжения осветительного и силового;	отсутствие телефона и радиотрансляции.
	емкостей для воды и систем ее разбора;	топлива и масла для ДЭС.
3. Защита от ОВ, РВ и БС		
1.	Отсутствие уплотняющей резины на защитных устройствах (полностью или частично).	Ржавчина и загрязнение фильтров ФЯР, отсутствие пропитки висциновым или индустриальными маслами.
2.	Отсутствие трубки для измерения подпора.	Ржавчина, загрязнение и сырость фильтров ФП, отсутствие регулярной проверки их годности.
3.	Неисправность противопопльных фильтров, фильтров-поглотителей типа ФП, регенеративных патронов РП и установок РУ-150/6 и др., невозможность демонтажа и замены этого оборудования.	Наличие трещин на уплотняющей резине и ее окраска.

4.	Отсутствие или неисправность противовзрывных устройств и расширительных камер на воздухозаборах и воздуховыбросах.	Сырость в убежищах и укрытиях или подтопление отдельных помещений (тамбуров, камер воздухозаборов, аварийных выходов и т.д.).
5.	Неисправность или отсутствие ГК со стороны «чистых» помещений.	Нарушение обвалования сооружений.
6.	Отсутствие отключающих задвижек на сетях водопровода, канализации, теплоснабжения, сальников и других устройств в местах прохода кабелей и трубопроводов.	Загромождение или захламленность входов, тамбуров, аварийных выходов, воздухоприемных оголовков и т.д.
7.	Несоответствие СНиП (СН РК 2.03-03-2014 и СП РК 2.04-101-2014) конструкций оголовков систем вентиляции и аварийных выходов.	Отсутствие разгружающих подставок под воротами и дверьми.
8.	Несоблюдение нормативных требований при определении толщины стенок воздуховодов.	Отсутствие тамбур-шлюзов в убежищах вместимостью более 300 человек.
9.	Затопление грунтовыми или сточными водами.	Нерегулярное проведение ежегодных осмотров, комплексных проверок и регламентных работ.
2. Системы жизнеобеспечения укрываемых		
1.	Неисправность или отсутствие:	Отсутствие:
	вентиляторов, двигателей к ним;	эксплуатационно-технической документации;

тапсырыс бар ұйымның аумағында орналасқан Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысы, ұйымның есебінен қамтамасыз етіледі (ұсталады). Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысы аса көп жұмыс істейтін ауысымға есептелінеді және азаматтық қорғану мақсатында қолданылуы керек.

51. Заңды тұлға қайта құрылып немесе жұмысын тоқтатқан жағдайда берілген объектінің мүлігі және азаматтық қорғаныс мүлігі, объектілерді қалыпта ұстау және азаматтық қорғаныс мүлігін белгілі бір мақсатта қолдану, сонымен қатар оларды құру мен қорын жасау, объектілер мен азаматтық қорғаныс мүлігінің жаңа иелеріне көшеді.

52. Азаматтық қорғаныс іс-шараларын қамтамасыз етуге және жұмылдыру тапсырмаарын орындауға арналған мемлекет меншігіндегі Азаматтық қорғаныс объектілері, мүлігінен айыруға жатпайды.

Түгендеудің мақсаттары мен міндеттері

Төтенше жағдайларда және әскери қақтығыстарда немесе осы қақтығыстардың зардаптарынан болатын қауіптен қорғау дәрежесін жоғарлату мақсатында АҚ ҚҚ түгендеу жүргізіледі.

Түгендеудің негізгі мақсаттары мен міндеттері:

- АҚ қорғаныш құрылысының нақты бар екендігін, олардың сипатын және соңғы есептік деректермен сәйкестігін анықтау;
- АҚ қорғаныш құрылысының нақты бар екендігін анықтау және оларды одан әрі пайдалану туралы ұсыныстарды ойластыру;
- есептік мәліметтерді салыстыру (АҚ ҚҚ паспортының бар екендігін);
- Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарының нақты параметрлерімен сәйкес есептік деректерді келтіру;
- Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарын пайдаланушыларды, иесін табу және кімнің жекеменшігінде екендігін анықтау;
- Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарының тиімсіз қолданылуын, қолданылмайтындығын немесе арналуы бойынша қолданылмайтындығын, сонымен қатар оларды қолданудағы бұзушылықтарды анықтау;

- АҚ қорғаныш құрылыстарының сақталып қалуына бағытталған және оларды қолданудағы тиімділікті жоғарлату шараларын анықтау;
- Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарына қойылатын талаптарға жауап бере алмайтын АҚ ҚҚ одан әрі қолдану туралы шешімді қабылдау үшін ұсыныстарды дайындау;
- АҚ ҚҚ бар екендігін азаматтық қорғаныс саласында уәкілетті органға одан әрі (болашақта) ұсыну туралы мәліметтерді түзету;
- Азаматтық қорғаныс өкілеттігін жүзеге асыру үшін және халықты орталық және орындаушы органдар мен ұйымдардың қорғауы үшін қажетті АҚ ҚҚ тізімін анықтау;

4.Түгендеуді іске асыратын органдарды құру

1. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарында түгендеу міндеттерін орындау үшін, орталық, жергілікті органдардың және ұйымдардың бірінші басшыларының қаулысымен (шешім, бұйрық) комиссиялар құрылады (1- қосымша).

2. Комиссия төрағасы етіп, мақсатты түрде орталық және жергілікті орындаушы органдары басшыларының орынбасарлары тағайындалуы керек, ал экономика объектілерінде сол ұйымдар басшыларының орынбасары. Олар түгендеу уақытын және есеп беру материалдарын уақытылы беріп отыруды, сонымен қатар түгендеуді жүргізу тәртібі бойынша қосымша талаптарды анықтайды.

3. Келісім бойынша комиссия құрамына, азаматтық қорғану саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінің өкілі және басқа да мүдделі органдар кіреді.

4. Комиссия келіп түскен деректерді жинақтауды және өңдеуді қамтамасыз етеді, Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысы туралы берілген мәліметтердің толықтығы мен туралығына, Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысындағы түгендеудегі есеп беру материалдарының дұрыс рәсімделуіне және уақытылы берілуіне жауапты.

5. Есептік құжаттар жоқ фактісін немесе есептік мәліметтердің нақтымен сәйкес келмейтінін анықтағанда, комиссия қорытынды көрсеткіште беруі керек, сәйкессіздік фактісін немесе құжаттардың жоқтығын, сонымен қатар оларды қалпына келтіру бойынша іс-шараларды көрсетуі керек.

6. Комиссияның жұмыс істеу қалпы мен әдісін оның төрағасы

бованиям СН и П "Защитные сооружения Гражданской обороны" (СН РК 2.03-03-2014 и СП РК 2.04-101-2014), обеспечивают защиту от расчетных поражающих факторов, имеют исправные системы жизнеобеспечения и обслуживаются обученными формированиями убежищ и укрытий.

3. Убежище или укрытие считается не готовым, если оно не отвечает хотя бы одному из требований по обеспечению защитных свойств.

4. В ограниченной готовности находятся те защитные сооружения, которые имеют недостатки, не влияющие на защитные свойства убежищ и укрытий. Эти недостатки также не должны снижать нормативные показатели по производительности систем жизнеобеспечения укрываемых, герметичности сооружения и защите от отравляющих, радиоактивных веществ и бактериальных средств (ОВ, РВ, БС).

№ п/п	«НЕ ГОТОВО»	«ОГРАНИЧЕННО ГО- ТОВО»
1. Прочность ограждающих конструкций и защитных устройств		
1.	Наличие в ограждающих конструкциях незащищенных отверстий, через которые возможно сообщение внутренних помещений сооружения с атмосферой.	Ржавчина на защитных и герметических воротах, ставнях, дверях, отсутствие смазки в механизмах задрания.
2.	Повреждение основных строительных конструкций сооружения, снижающее его несущую способность.	Отсутствие регулировки, смазки защитных секций.
3.	Неправильная установка защитных герметических ворот, дверей, ставень с учетом направления их открывания и защитных свойств, неплотное их прилегание к комингсу, неисправность механизмов задрания.	Отсутствие эксплуатационно-технической документации.

тушения (*не*) работоспособна (*при наличии*). Горючие строительные материалы для внутренней отделки помещений (*не*) используются. При использовании ЗС под складские помещения (*не*) предусмотрено устройство автоматических установок пожаротушения.

Проверка условий размещения укрываемых. Проверка наличия, количества и состояния мест для размещения людей показала, что ЗС оборудовано нарами (*двухъярусными, трехъярусными*) в количестве _ шт. и скамейками в количестве __ шт., что полностью (*не полностью*) обеспечит размещение укрываемых в соответствии с паспортными данными по вместимости.

Заключение о результатах проверки:

Защитное сооружение (готово, не готово, ограничено готово) к приему укрываемых и подлежит использованию по прямому назначению (списанию, переводу в сооружение двойного назначения - по причине (указать причину)).

Примечание: Оценка выставляется по результатам последней комплексной проверки ЗС ГО

Председатель
инвентаризационной комиссии _____
(подпись) (фамилия и инициалы)

Члены
инвентаризационной комиссии _____
(подпись) (фамилия и инициалы)

9. Оценка готовности защитных сооружений Гражданской обороны

1. Защитные сооружения при проверке содержания и эксплуатации в зависимости от состояния их ограждающих конструкций, защитных устройств и внутреннего оборудования оцениваются как **готовые, не готовые или ограниченно готовые** к приему укрываемых.

2. Защитные сооружения оцениваются как готовые, если их ограждающие конструкции и защитные устройства соответствуют тре-

белгілейді, ол жоқ болған жағдайда – комиссияның шешетін міндеттеріне байланысты төраға орынбасары белгілейді.

5. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарында мүлікті түгендеуді өткізу дайындығының тәртібі

№ п/п	Іс-шаралар	Орындау уақыты	Орындаушылар
I- кезең (дайындық)			
1.	Мүлігін түгендеуге жататын орталық және жергілікті органдардың және ұйымдардың балансындағы АҚ ҚҚ тізімін дайындау		О және ЖАО, ұйымдар, АҚ саласындағы уәкілетті орган және оның аумақтық бөлімшелері.
2.	Әдістемелік нұсқаулық: АҚ ҚҚ мүлігін түгендеуді өткізу жоспарын дайындау, О және ЖАО, ұйымдарда комиссия құру.		АҚ саласындағы уәкілетті орган ведомствасы және оның аумақтық бөлімшелері.
3.	Орталық және жергілікті атқарушы органдардың және ұйымдардың АҚ ҚҚ мүлікті түгендеуді өткізу туралы қаулыны қабылдауы және комиссия құрамын анықтау		О және ЖАО, ұйымдар
II-кезең (АҚ ҚҚ мүлігін түгендеуді өткізу)			
1.	АҚ ҚҚ комиссиясы мүшелерімен жоспарға сәйкес мүлікті түгендеуді тексеру, мүліктің барлығын және О және ЖАО комиссиясын тексеру, берілген объектідегі құжаттардың		О және ЖАО комиссиялары, ұйымдар

	рәсімдеуінің дұрыс ұйымдастырылған тексеру.		
2.	Түгендеу ведомстваларын құру және бекіту.		О және ЖАҚ, ұйымдар.
3.	Азаматтық қорғаныс және халықты қорғау бойынша өкілеттікті іске асыруға қажет АҚ бойынша және оның АҚ ҚҚ тізбесімен бірге аумақтық бөлімшелерінде уәкілетті Ведомствамен құрып және келісу.		О және ЖАО комиссиясы, ұйымдар
4.	О және ЖАО және ұйым комиссиясын АҚ бойынша уәкілетті органға және оның аумақтық бөлімшелеріне белгіленген сипаты бойынша түгендеудің қорытындысы бар мағлұматты бағыттау.		О және ЖАО комиссиясы, ұйымдар
	III-кезең (деректерді жинау және олардың жиынтығы)		
5.	АҚ ҚҚ бар екендігін туралы мағлұматты түзету және азаматтық қорғау бойынша уәкілетті органға түгендеу қорытындысы талдауын ұсыну.		О және ЖАО комиссиясы, ұйымдар
6.	АҚ бойынша іс-шараларды орындау үшін қажетті		О және ЖАО мен ұйым, АҚ бойынша уәкілетті орган мен оның аумақтық бөлімшелері

Проверка системы вентиляции. Система вентиляции проверяется путем внешнего осмотра всех агрегатов и устройств (*вентиляторов, фильтры-поглотители, противопольных фильтров, герметических клапанов, противозрывных устройств, клапанов избыточного давления, регенеративных установок, воздухопроводов, приборов*). При запуске электродвигателей вентиляторов (электроручные вентиляторы) находится в (*не*) работоспособном состоянии, при этом расходомеры (*не*) исправны. Фильтры – поглотители и регенеративные патроны (*не*) повреждены корпуса (*вмятины, сквозная коррозия*), (*не*) имеется заводская окраска, маркировочные надписи. Фильтры (*не*) установлены согласно величинам сопротивлений воздушному потоку, обозначенным на их корпусе (*с большим сопротивлением находятся сверху*). Герметические клапаны до и после фильтров – поглотителей (*не*) закрыты и (*не*) опечатаны. Все герметические клапаны, вентиляторы, пускатели (*не*) промаркированы, и номера их (*не*) соответствуют эксплуатационной схеме вентиляции, на воздухопроводах стрелками (*не*) обозначено направление движения воздуха. Воздухозаборные трубы (*не*) окрашены:

- режима чистой вентиляции и воздухопроводы внутри помещений - в белый цвет;
- режима фильтровентиляции (*до фильтров-поглотителей*) - в желтый цвет;
- режима регенерации и системы пожаротушения - в красный цвет.

Испытания вентиляционных и фильтровентиляционных систем проводились (*указать аккредитованную организацию*) протокол испытания № __ от __. Выводы из протокола испытаний.

Соблюдение противопожарных требований. При эксплуатации ЗС в части соблюдения противопожарных мероприятий необходимо руководствоваться правилами пожарной безопасности Республики Казахстан утвержденными Постановлением Правительства Республики Казахстан № 1077 от 9 октября 2014 года «Правила пожарной безопасности» в зависимости от назначения помещений ЗС в мирное время. Помещение ДЭС (*не*) укомплектовано ручными порошковыми или углекислотными огнетушителями, противопожарными полотнищами и ящиками с песком. Система автоматического пожаро-

(марка ФВА_____) в (не) работоспособном состоянии. Электроосвещение имеется (отсутствует в помещениях) во всех помещениях защитного сооружения. В защитном сооружении аварийный автономный источник освещения проектом не предусмотрен (предусмотрен). Трубы электропроводки (не) окрашены в черный цвет.

Проверка системы водоснабжения. Проверка системы водоснабжения проводится опробованием всех вентилях, водозаборных кранов и запорных устройств системы водоснабжения. Все краны (не) работоспособны (не работают:_____). Система водоснабжения в защитном сооружении спроектирована от городской водопроводной сети, (не) имеется аварийный запас питьевой воды. Ёмкости питьевой воды (запас _____ л в _____ (кол-во) резервуарах) содержатся в чистоте, находятся в незаполненном состоянии, водомерные стекла на емкостях отсутствуют (имеются). Водопроводные трубы, баки запаса воды (не) окрашены в зеленый цвет.

Проверка системы канализации. Тип канализации – смывная, центральная (либо другой тип канализации). Система канализации проверяется внешним осмотром и практическим испытанием на работоспособность. Санузел (не) укомплектован оборудованием (имеется умывальников –, унитазов –), находятся в (не) исправном состоянии. Сантехническое оборудование (не) законсервировано. Аварийные выносные резервуары (кол-во __ шт.) для сброса фекалий (не) предусмотрены проектом защитного сооружения. Канализационные трубы, согласно требованиям (не) окрашены в черный цвет. Трубы канализации, емкости для сброса фекалий (не) окрашены в черный цвет.

Проверка системы отопления. Система отопления проектом (не) предусмотрена. Оценка системы отопления. Трубы (не) окрашены в коричневый цвет.

Проверка системы связи и оповещения. Проверка системы связи и оповещения проводится практической проверкой работоспособности связи и радиостанции (при наличии). Проверка показала, что телефонная связь с АТС предприятия устойчива. Радиостанция в исправном состоянии, аккумуляторные батареи в исправном и заряженном состоянии, вывод антенны вне ЗС имеется (либо перечислить все выявленные недостатки).

6. Түгендеуді жүргізу, оны өткізу бойынша материалдарды рәсімдеу

1. Түгендеу АҚ ҚҚ орналасқан жері бойынша, АҚ-ның қорғаныш құрылыстарының орналасқан жеріне қарамастан паналаушыларды қабылдай алуын, жекеменшік түрін, қорғаныш қасиетін және тұрғызылған уақытын анықтау мақсатында жүзеге асырылады, сонымен қатар түгендеу жүргізілген уақытта техникалық калпын білу мақсатында жүргізіледі. АҚ-ның қорғаныш құрылыстарына түгендеу жүргізілген кезде, комиссия ең бастысы Азаматтық қорғаныстың қорғаушы құрылыстарының бар қорын сақтап қалу принципін басшылыққа алуы керек.

2. Баланстарында Азаматтық қорғаныстың қорғаушы құрылысы бар орталық және жергілікті атқарушы органдардың, ұйымдардың басшылары, бар қорғаныш құрылысына қажетті есеп құжаттарын дайындауға міндетті және түгендеуді жүргізу үшін комиссия мүшелеріне мүмкіндікті қамтамасыз етуі керек.

3. АҚ ҚҚ түгендеу жүргізудің нәтижесі бойынша, АҚ қорғаныш құрылыстарындағы түгендеу Актісі құрылды (3-қосымша). Түгендеу материалдарына қосымша беріледі (3 - дана): АҚ ҚҚ жеке меншік иесінің немесе балансында ұстаушымен расталған, АҚ ҚҚ техникалық паспортының көшірмесі, АҚ ҚҚ жекеменшік құқығы куәлігінің көшірмесі. Осылай бола тұра, құжаттың әр көшірмесінің бір данасы комиссия материалдарында қалады, екіншісі- азаматтық қорғау бойынша уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінде, үшінші данасы АҚ ҚҚ түгендеудің барлық материалдарынмен бірге азаматтық қорғау бойынша уәкілетті органға беріледі.

4. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарындағы түгендеудің нәтижесі бойынша, паспортты рәсімдеу мүмкіндігі бар. Түгендеу кезінде иесіз қорғаныш құрылысы анықталса, балансына Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылысын өткізу мүмкіндігі бар жақын арада орналасқан Азаматтық қорғаныс бойынша санатқа жатқылыған ұйы болмаса, паспорттар рәсімделмейді. Мұндай жағдайда, иесіз объектінің үй-жайларын болашақта пайдалану бойынша, мемлекеттік органға ұсыным жіберіледі.

5. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарында түгендеу

нөмірі, азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерімен біріге отырып, мемлекеттік органмен сәйкес әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында орналасқан Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарын нөмірлеу арқылы беріледі.

7. Азаматтық қорғаныс қорғаныш құрылыстарында түгендеу жүргізудің жобамен жоспары

№	Тексерілген қондырғының атауы	Тексерілген мәселелер	Ескерту
1	2	3	4
1.	Пайдаланатын құжаттарды тексеру және оның дұрыс, уақытылы толырылуын тексеру.	1.ҚҚ паспортын тексеру. 2. ФВУ бойынша құжаттарды тексеру. 3. Электр қондырғыларына құжаттарды тексеру.	
2.	Қоршаған құрылыстарды, қабырғалардың, төбенің еденнің бетін, кіру есіктерінің, авариялық шығулардың құрылысын, ауа тартқыштарының баулығын, қорғаныш желімделген қақпаларды, есіктерді, қақпақтарды және олардың нық жабылуын тексеру.	1.Қалпын қарап шығу. 2. Қорғау-желімделген қақпа, есіктер, қақпақтармен олардың нық механизмін жұмыс істеп тұруын практика жүзінде сынақтан өткізу.	
3.	Электрмен қамту жүйесін тексеру.	1.Күйін қарап шығу. 2. Электр құралдарының жұмыс істеп тұруын практика жүзінде тексеріп шығу.	

тиляции, водоснабжения и канализации, электроснабжения защитного сооружения);

- инструкции по обслуживанию дизельной электростанции, фильтровентиляционного оборудования (при наличии).

Проверка состояния ограждающих конструкций, поверхностей стен, потолков, полов, конструкций входов, аварийных выходов, оголовков на воздухозаборе, защитно-герметических ворот, дверей, ставней и их механизмов закрывания.

Проверка состояния ограждающих конструкций осуществляется внешним осмотром поверхностей перекрытий, стен, полов, защитногерметических дверей и ставней во всех помещениях. Осмотру подлежат конструкции входов, аварийных выходов и оголовков на воздухозаборе. Места сопряжения стен с перекрытием и полом, швы элементов сборных бетонных и железобетонных конструкций (не) имеют видимых трещин и других дефектов. Защитное сооружение является отдельно стоящим, отмосток у входа в защитное сооружение без видимых (имеет) разрушений, трещин и других видимых изменений, отвод поверхностных вод с непосредственно прилегающей к убежищу территории (не) обеспечивается наличием кюветов и ливневой канализации. Проверка защитно-герметических дверей и их механизмов закрывания осуществляется внешним осмотром и практическим испытанием на функционирование. Плотность прилегания полотен дверей и ворот к опорным рамам была практически проверена и показала положительные (отрицательные) результаты, герметические двери закрываются (не) плотно. Профильная резина свою эластичность не потеряла (потеряла). Защитно-герметические двери, находящиеся в открытом состоянии, (не) оборудованы подставками, обеспечивающими снятие нагрузки с петель. Защитно-герметические и герметические двери, ставни, ворота (не) окрашены в серый цвет. Клапаны избыточного давления (не) окрашены – в красный цвет.

Проверка состояния электроснабжения. Система электроснабжения в защитном сооружении спроектирована от городской сети. Маркировка электрооборудования, (не) установлена во всех помещениях убежища, а также схемы распайки на распределительных щитах, магнитных пускателях отсутствует (имеются). Выключатель для

9.	Соблюдение противопожарных требований.	Проверка укомплектованности средствами пожаротушения. Соблюдения требований и норм противопожарной безопасности.	
10.	Проверка условий размещения укрываемых.	Проверка наличия, количества и состояния мест для размещения людей.	

Результаты инвентаризации:

Проверка наличия эксплуатационной документации, правильности и своевременности ее заполнения. Эксплуатационная документация в защитном сооружении имеется (*имеется частично*), паспорт на защитное сооружение заполнен, (_____г.) (*и имеет устаревшие эксплуатационные данные ЗС*).

В соответствии с Постановлением Правительства Республики № 1357 от 13 декабря 2014 года «Об утверждении Правил создания и использования объектов Гражданской обороны» для использования защитных сооружений Гражданской обороны необходимо наличие следующей документации:

- паспорта убежища (*противорадиационного укрытия*) по форме, утвержденной уполномоченным органом в сфере гражданской защиты;

- журнала обследования защитного сооружения Гражданской обороны по форме, утвержденной уполномоченным органом в сфере гражданской защиты;

- журнала регистрации показателя микроклимата и газового состава воздуха по форме, утвержденной уполномоченным органом в сфере гражданской защиты;

- плана защитного сооружения Гражданской обороны;

- плана приведения в готовность объекта;

- перечня оборудования, инструментов и имущества;

- списка телефонов органов управления;

- списка личного состава группы по обслуживанию защитного сооружения; эксплуатационной схемы систем жизнеобеспечения (*вен-*

4.	Сумен жабдықтау жүйесін тексеру.	1.Күйін қарап шығу. 2. Шұралардың, бастаған құбырының және тиектік құралдарды енгізу мен шықпасына практика жүзінде сынақ жүргізу. 3. Жылуды оқшаулайтын іргелерді, су құбырларын тексеру. 4. Су жинайтын автономды ұңғымаларды (бар болған жағдайда) тексеру.	
5.	Канализация жүйесін тексеру.	Санитарлық тораптарды, авариялық резервуарларды және сантехникалық қондырғыларды қарап шығу.	
6.	Жылыту жүйесін тексеру.	1.Күйін тексеру. 2.Суды беріп тұратын және кері беретін құбырлар енетін тиекті аппараттың жұмысын практика жүзінде сынау.	
7.	Байланыс және хабарлау жүйесін тексеру.	Телефон байланысының қалыпты жұмыс істеп тұруын тексеру.	
8.	Желдету жүйесін тексеру.	1. Барлық агрегаттар мен құрылғыларды сырттай қарап шығу арқылы тексеру (желдеткіштер, шаңға қарсы сүзгілер, желімделген қақпақ, жарылысқа қарсы құралдар, қысымтығын қақпағы, қалпына түсіретін құрылғылар, ауа өткізгіштер, құралдар .)	

		2.Желдеткіштерді практика жүзінде іске қосу.	
9.	Өртке қарсы талаптарды сақтау.	Өрт сөндіру құралдары арқылы жабдыкталуды тексеру. Өртке қарсы қауіпсіздік талаптары мен нормаларын сақтау.	
10.	Паналаушыларды жайғастыру жағдайын тексеру.	Адамдарды орналастыру үшін, орындардың саны мен сапасын тексеру.	

Түгендеу нәтижелері:

Пайдалану құжаттарды тексеру, оның дұрыс және уақытылы толтырылуын тексеру. Қорғану құрылыстарында пайдалану құжаттары бар (бірен-саран), қорғану құрылысының паспорты толтырылды, (_____ж.) (ҚҚ пайдаланудың ескі деректері бар).

2014ж. 13 желтоқсандағы «Азаматтық қорғаныс объектілерін құру және пайдалану тәртібін бекіту туралы» ҚР Үкіметі Қаулысына сәйкес, Азаматтық қорғаныс қорғаушы құрылысын пайдалану үшін, келесі құжаттардың болуы тиіс:

- азаматтық қорғау бойынша уәкілетті органмен бекітілген, түр бойынша панахана (радиацияға қарсы пана) паспорты;

- азаматтық қорғау бойынша уәкілетті органмен бекітілген түр бойынша, Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарын тексеру журналы;

- азаматтық қорғау бойынша уәкілетті органмен бекітілген түр бойынша, микроклимат пен ауадағы газдың құрамы көрсеткішін тіркейтін журнал;

- Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарының жоспары;
- объектіні дайындыққа келтіру жоспары;
- қондырғылар, құралдар мен мүліктің тізімі;
- басқару органдары телефондары тізімі;
- қорғану құрылысына қызмет көрсету бойынша топтың жеке құрамының, тіршілікті қамтамасыз ету жүйесін пайдалану кестесінің тізімі (желдеткіштер, сумен қамтамасыз ету және канализация, қорғану құрылысының электр жабдығы);

4.	Проверка системы водоснабжения.	1.Осмотр состояния. 2.Практическое опробование вентилей, водозаборных кранов и запорных устройств на вводе и выводе. 3.Проверка теплоизоляции баков, водопроводных труб. 4.Проверка (при наличии) водозаборных автономных скважин.	
5.	Проверка системы канализации.	Осмотр состояния санузлов, аварийных резервуаров и сантехнического оборудования.	
6.	Проверка системы отопления.	1. Осмотр состояния. 2. Практическое испытание работоспособности запорной аппаратуры на вводах подающего и обратного трубопроводов.	
7.	Проверка системы связи и оповещения.	Проверка исправности телефонной связи.	
8.	Проверка системы вентиляции.	1. Проверка путем внешнего осмотра всех агрегатов и устройств (вентиляторов, ФП, противопожарных фильтров, герметических клапанов, противовзрывных устройств, клапанов избыточного давления, регенеративных установок, воздухопроводов, приборов). 2. Практический запуск вентиляторов.	

8. Примерный план проведения инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны

№ п/п	Наименование проверяемого оборудования	Проверяемые вопросы	Примечание
1.	2	3	4
1.	Проверка наличия эксплуатационной документации, правильности и своевременности её заполнения.	1. Проверка паспорта на ЗС. 2. Проверка документации на ФВУ. 3. Проверка документации на электрооборудование.	
2.	Проверка состояния ограждающих конструкций, поверхностей стен, потолков, полов, конструкций входов, аварийных выходов, оголовков на воздухозаборах, защитно-герметических ворот, дверей, ставней и их механизмов задривания.	1. Осмотр состояния. 2. Практическое испытание работоспособности защитно-герметических ворот, дверей, ставней и их механизмов задривания.	
3.	Проверка системы электроснабжения.	1. Осмотр состояния. 2. Практическая проверка электроприборов на работоспособность.	

- дизельдік электрстанциясын, сүзгі желдеткіш жабдығына қызмет көрсету бойынша нұсқаулық (бар болған жағдайда).

Қоршап тұрған құрылысты тексеру, қабырғалардың бетін, төбені, еденді, кірулердің құрылысын, авариялық шығуларды, ауа жинағышты, қорғану-саңылаусыз қақпаларды, есіктерді, терезе қақпағын және олардың нық жабылу механизмін тексеру.

Қоршап тұрған құрылыстың күйін тексеру, жабынның, қабырғаның, еденнің, қорғануға арналған саңылаусыз есіктердің және барлық үй-жайлардағы терезе қақпақтарын сыртынан қарап шығу арқылы жүзеге асырылады. Кіру есіктерінің құрылысы, авариялық шығу есіктері және ауа жинағыштың баулығы тексеруге жатады. Қабырғаның төбемен және еденмен жалғасқан жерінде жинақталған бетон мен темір бетон құрылысында көрініп тұрған жарық және басқа да кемшіліктер бар (жоқ). Қорғану құрылысы бөлек тұр, қорғану құрылысына кіру есігінің алдындағы төсеніште өзгеріс жоқ (бар), жарықтар мен көрініп тұрған басқа өзгерістер, сондай-ақ аумақтағы панаханаға жалғасып жатқан жер үсті суларын бұру, жыра арқылы және нөсер канаизациясымен қамтамасыз етілген (етілмеген). Қорғану және саңылаусыз есіктерді тексеру және олардың нық жабылу механизмін тексеру, сыртынан қарап шығып, оның қызметіне тәжірибелік сынақ жүргізу арқылы жүзеге асырылады. Есіктер мен қақпаның бір бөлігі тірек жақтауына жанасу тығыздығы тәжірибе жүзінде тексерілді және оңтайлы (кері) нәтиже көрсетті, саңылаусыз есіктер тығыз жабылады (жабылмайды). Пішінді резеңке өзінің созымталығын жоғалтпаған (жоғалтқан). Қорғау – саңылаусыз есіктері ашық күйінде, ілмектерге салмақты азайту үшін тіреуіштермен жабдықталған (жабдықталмаған). Қорғау-саңылаусыз және саңылаусыз есіктер, терезе қақпақтары, қақпа сұр түске боялған (боялмаған). Артық қысым клапана (қысымтығын) қызыл түске боялған (боялмаған).

Қуатты үнемдеу күйін тексеру. Қорғану құрылысындағы қуатпен жабдықтау жүйесі, қалалық желімен жобаланған. Электр құрылғысын таңбалау, панахананың барлық үй-жайларында белгіленген (белгіленбеген), сонымен қатар тарату қалқанындағы, магнитті қосқыштағы ыдырау кестесі жоқ (бар). (ФВА маркасы ____) үшін сөндіргіштер жұмыс істеу кәдпында (қалпында емес). Қорғану құрылысының барлық бөлмелерінде жарық бар (жоқ). Қорғану

құрылысында жарық беру бойынша авариялық жеке көз жобамен қарастырылмаған (қарастырылған). Электр сымдар жүйесі қара түске боялған (боялмаған).

Сумен қамтамасыз ету жүйесін тексеру. Сумен қамтамасыз ету жүйесі, сумен қамтамасыз ету жүйесіндегі барлық шұраларды, су жинақтайтын крандарды ілмегі құрылғыны сыннан өткізу арқылы жүзеге асырылады. Барлық крандар жұмыс істеп тұр (істеп тұрған жоқ: ____).

Қорғану құрылысындағы сумен қамтамасыз ету жүйесі, қалалық сужеткізу желісімен жобаланған, ауызсудың авариялық қоры бар (жоқ). Ауызсу ыдысы (қоры __ л резервуарда саны __) таза, толтырылмаған қалыпта тұр, суды өлшейтін әйнектер ыдыста бар (жоқ). Су құбыры, су қорының бактары жасыл түске боялған (боялмаған).

Канализация жүйесін тексеру. Канализация түрі – шайынды, орталық (немесе канализацияның басқа түрі). Канализация жүйесі сыртынан қарап шығу арқылы және тәжірибе жүзінде сынап көру арқылы жүргізіледі. Санитарлық торап толық құралдармен жабдықталған (жабдықталмаған) (қол жуғыш __, унитаз __), жұмыс істеп тұр (жұмыс істемейді). Санитарлық техникалық жабдық тұмшаланған (тұмшаланбаған). Нәжісті жинауға арналған авариялық шығару резервуары (саны __ дана) қорғану құрылысының жобасында қарастырылған (қарастырылмаған). Талапқа сәйкес, канализация құбырлары қара түске боялған (боялмаған). Канализация құбырлары, нәжіс жиналатын ыдыстар қара түске боялған (боялмаған).

Жылыту жүйесін тексеру. Жылыту жүйесі жобамен қарастырылған (қарастырылмаған). Жылыту жүйесін бағалау. Құбырлар қоңыр түске боялған (боялмаған).

Байланыс және хабарлау жүйесін тексеру. Байланыс және хабарлау жүйесін тексеру, байланыс пен радиостанцияның (бар болған жағдайда) жұмысын практика жүзінде тексеру арқылы жүргізіледі. Тексерістің нәтижесінде, кәсіпорындағы АТС-тан телефон байланысы тұрақты. Радиостанция жұмыс істеу қалпында, аккумулятор батареялары жұмыс істеп тұр және толық қуатталған, ҚҚ тыс антенналар бар (анықталған барлық кемшіліктерді атау).

Желдету жүйесін тексеру. Желдету жүйесін тексеру, агрегаттар мен қондырғыларды сыртынан қарап шығу арқылы тексеріледі

ципом необходимости сохранения существующего фонда защитных сооружений Гражданской обороны.

2. Руководители центральных и местных исполнительных органов, организаций, имеющих на балансе защитные сооружения Гражданской обороны, обязаны подготовить необходимые учетные документы на имеющиеся защитные сооружения и обеспечить доступ членов комиссии на них для проведения инвентаризации.

3. По результатам проведения инвентаризации ЗС ГО составляется Акт инвентаризации защитного сооружения Гражданской обороны (Приложение 3). К материалам инвентаризации прилагаются (в 3-х экземплярах): копии технических паспортов на ЗС ГО, копии свидетельств на право собственности ЗС ГО, заверенные собственниками или балансодержателями ЗС ГО (при наличии). При этом, один экземпляр каждой копии документа остается в материалах комиссии, второй - в территориальном подразделении уполномоченного органа в сфере гражданской защиты, третий экземпляр передается вместе со всеми материалами инвентаризации ЗС ГО в уполномоченный орган в сфере гражданской защиты.

4. По результатам инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны возможно оформление паспорта. А в случаях выявления в ходе инвентаризации бесхозного защитного сооружения, при отсутствии близ расположенной в радиусе сбора организации, отнесенной к категории по Гражданской обороне, на баланс которой возможна передача защитного сооружения Гражданской обороны, паспорта не оформляются. В этом случае, в государственный орган направляются рекомендации по дальнейшему использованию помещений бесхозного объекта.

5. Инвентарные номера защитных сооружений Гражданской обороны присваиваются территориальным подразделением уполномоченного органа в сфере гражданской защиты совместно с государственным органом в соответствии с нумерацией защитных сооружений Гражданской обороны, устанавливаемых на территории соответствующей административно-территориальной единицы.

4.	Направление комиссиями ЦИО и МИО, организациями ведомство уполномоченного органа в сфере ГЗ и его территориальными подразделениями сведений по итогам инвентаризации по установленным формам		Комиссии ЦИО, МИО, организации
III этап (сбор и обобщение данных)			
1.	Корректировка сведений о наличии ЗС ГО и представление анализа итогов инвентаризации в уполномоченный орган в сфере гражданской защиты.		Комиссии ЦИО, МИО, организации
2.	Подготовка проекта (ов) Решений ЦИО и МИО, организаций об определении и закреплении права собственности в отношении ЗС ГО, необходимых для выполнения мероприятий в области ГО.		ЦИО, МИО и организации, уполномоченный орган в сфере ГЗ и его территориальные подразделения

7. Проведение инвентаризации, оформление материалов ее проведения

1. Инвентаризация осуществляется по месту нахождения ЗС ГО с целью определения готовности защитных сооружений Гражданской обороны к приему укрываемых независимо от их мест расположения, форм собственности, защитных свойств и времени постройки, а также технического состояния на момент проведения инвентаризации. При проведении инвентаризации защитных сооружений ГО, комиссия должна руководствоваться, прежде всего, прин-

(желдеткіштер, сүзгі-сіңіргіштер, шаңға қарсы сүзгілер, саңылаусыз қақпақшалар, жарылуға қарсы қондырғылар, артық қысым қақпақшалары, регениративі қондырғылар, ауа өткізгіш, құрадар). Желдеткіштердің электр қозғалтқышын (электр қол желдеткіші) іске қосқан кезде, жұмыс істеу күйінде болды, өтімөлшегіш жұмыс істеп (жұмыс істеп тұрған жоқ) тұру қалпында. Сүзгілер – жұтқыш және регениративті патрондар корпусы зақымданған (зақымданбаған) (майысқан, өткел коррозиясы), зауыттан боялып келген (боялмаған) және белгіленген жазулары (маркировка) бар (жоқ). Ауа ағымына қарсы тұруы бойынша корпусында (өте үлкен кедергі үстінде орналасқан) белгіленген анықтама бойынша сүзгілер орнатылған (орнатылмаған). Жұтқыш сүзгілердің дейін және кейін саңылаусыз қақпақтары жабық (жабылмаған) және тыйым салынған (салынбаған). Барлық саңылаусыз қақпақтар, елдеткіштер, жібергіштер таңбаланған (таңбаланбаған), олардың нөмірлері желдетуді пайдалану кестесіне сәйкес, ауа жұтқышта ауаның бағыты бағытты көрсеткіш белгі арқылы көрсетілген (көрсетілмеген). Ауа жинайтын құбырлар боялған (боялмаған):

- үй-жайдың ішіндегі таза желдеткіш пен ауа өткізгіш режимі – ақ түске;
- сүзгі-желдеткіш режимі (жұтқыш сүзгілерге дейін) – сары түске;
- регенирация және өрт сөндіру жүйесі режимі – қызыл түске.

Желдеткіш және сүзгі желдеткіш жүйесіне сынақ жүргізілді (акредиттелген ұйымды көрсету). Сынау хаттамасы №__ күні ____.

Сынақтан өткізу хаттамасы.

Өртке қарсы талаптарды сақтау. ҚҚ пайдалану кезінде өртке қарсы іс-шараларды сақтау бөлімінде, 2014 жылы 9 қазанда №1077 Қазақстан Республикасы Үкіметі қауылысымен бекітілген Қазақстан Республикасы өрт қауіпсіздігі ережесін басшылыққа алу қажет. ДЭС үй-жайы қолмен қосылатын ұнтақты және көмірқышқылды өрт сөндіргіштермен, өртке қарсы тақта мен құмы бар жәшікпен жабдықталған (жабдықталмаған). Автоматы түрде өрті сөндіру жүйесі (бар болған жағдайда) жұмыс күйінде (жұмыс істемейді). Үй-жайдың ішін өңдеуге арналған жанғыш құрылыс материалдары қолданылады (қолданылмайды). ҚҚ қойма үй-жайы ретінде қол-

дану кезінде өрт сөндірудің автоматты қондырғысы қарастырылған (қарастырылмаған).

Паналушыларды орналастыру күйін тексеру. Адамдарды орналастыру үшін орындардың бары, саны мен күйі көрсетті, ҚҚ саны ____ дана нарлармен (екі қабатты, үш қабатты төсектер) және орындықтармен саны ____ дана жабдықталған, сыйымдылығы бойынша паспорттағы дерекке сәйкес, паналаушыларды орынмен толық (толық емес) қамтамасыз етеді.

Тексеру нәтижесі туралы қорытынды:

Қорғану құрылысы паналаушыларды қабылдауға, және тікелей арнаулына қарай пайдалануға, құрылыстың екі арнаулына көшуге дайын (дайын емес, шектеулі дайын).

Ескерту: АҚ ҚҚ-ны соңғы кешенді тексеру нәтижесі бойынша баға қойылады.

Түгендеу комиссиясы
төрағасы

(қолы) (тегі және аты-жөні)

Түгендеу комиссиясы
Мүшелері

(қолы) (тегі және аты-жөні)

8. Азаматтық қорғаныс қорғану құрылысының дайындығын бағалау

1. Қорғау құрылыстары олардың қоршау құрылымы, қорғау құрылғылары мен ішкі жабдықтарының жай-күйіне байланысты күтіп-ұстауды және пайдалануды тексеру кезінде паналаушыларды қабылдауға **дайын, дайын емес** және шектеулі дайын деп бағаланады.

2. Қоршаған құрылымы мен қорғау құрылысы «Азаматтық қорғаныс қорғау құрылыстары» (ҚР ҚН 2.03-03-204 және ҚР ҚЕ 2.04-101-2014) ҚН мен Е талаптарына сәйкес болса, есептелген

2.	Методическое руководство по: подготовке планов проведения инвентаризации ЗС ГО, создания в Ц и МИО, организациях комиссий.		Ведомство уполномоченного органа в сфере ГЗ и его территориальные подразделения
3.	Принятие центральными и местными исполнительными органами и организациями распоряжений о проведении инвентаризации ЗС ГО и определение состава комиссий.		ЦИО, МИО и организации
II этап (проведение инвентаризации ЗС ГО)			
1.	Обследование членами комиссий ЗС ГО, подлежащих инвентаризации в соответствии с планом, проверка наличия и Комиссии Ц и МИО, организации правильности оформления документации на данные объекты.		Комиссии Ц и МИО, организации
2.	Составление и утверждение инвентаризационных ведомостей		Комиссии ЦИО, МИО, организации
3.	Формирование и согласование ведомством уполномоченного органа в сфере ГЗ и его территориальными подразделениями перечней ЗС ГО, необходимых для осуществления полномочий в области Гражданской обороны и защиты населения.		Комиссии ЦИО, МИО, организации

исполнительных органов и организаций создаются комиссии (Приложение 1).

2. Председателями комиссий целесообразно назначать заместителей руководителей центральных и местных исполнительных органов, а на объектах экономики заместителей руководителей этих организаций. Они определяют сроки проведения инвентаризации и своевременность предоставления отчетных материалов, а также другие дополнительные требования по порядку проведения инвентаризации.

3. В состав комиссии включаются, по согласованию, представители территориальных подразделений уполномоченного органа в сфере гражданской защиты и другие заинтересованные органы.

4. Комиссия обеспечивает сбор и обработку полученных данных, несет ответственность за полноту и точность представленных сведений о защитных сооружениях Гражданской обороны, правильность оформления и своевременность представления отчетных материалов инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны.

5. При выявлении фактов отсутствия учетных документов или несоответствия учетных данных фактическим, комиссия должна включить в итоговые реальные показатели, отразить факт несоответствия или отсутствия документов, а также указать на принятие меры по их восстановлению.

6. Формы и методы работы комиссии устанавливаются ее председателем, в его отсутствие – заместителем председателя в зависимости от задач, решаемых комиссией.

6. Порядок подготовки проведения инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны

N п/п	Мероприятие	Срок исполнения	Исполнители
I этап (подготовительный)			
1.	Подготовка перечней ЗС ГО, находящихся на балансе центральных и местных исполнительных органов и организаций, подлежащих инвентаризации.		ЦИО, МИО и организации, уполномоченный орган в сфере ГЗ и его территориальные подразделения.

зақымдаушы факторлардан қорғауды қамтамасыз етсе, тіршілікпен қамтамасыз етудің ақаусыз жүйесі бар және оқытылған құрылымдармен панаханалармен мен паналарға қызмет көрсетсе, қорғау құрылыстары дайын деп бағаланады.

3. Қорғау құрылыстарын қамтамасыз ету бойынша талаптың біреуі болмаса, панаханалар мен паналар дайын емес деп саналады.

4. Панаханалар мен паналар қорғаныш қасиеттеріне әсер етпейтін кемшіліктері бар қорғаныш құрылыстар шектеулі дайындықта болады. Бұл кемшіліктер, панлаушылардың тіршілігін қамтамасыз ету жүйесінің өнімділігі бойынша, құрылыстың саңылаусыздығы мен уландыратын, радиобелсенді заттардан және бактериялық құралдардан (УЗ, РЗ, БК) қорғау бойынша нормативті көрсеткіштерден төмен болмауы керек.

№ п/п	«ДАЙЫН ЕМЕС»	«ШЕКТЕУЛІ ДАЙЫН»
1. Қоршаған құрылымдар мен қорғушы құрылыстардың беріктігі		
1.	Қоршаған конструкцияларында ғимараттың ішкі бөлмелерін атмосферамен қамтамасыз етуге болатын қорғалмаған саңылаудың болуы.	Қорғау және саңылаусыз қақпаларда, терезе қақпағында, есіктерде таттың болуы, тазартып тұратын механизмдегі майлауыштың болмауы.
2.	Құрылыстың негізгі құрылыс конструкцияларының көтеру қабілетін төмендететін зақымдаулар.	Қорғау секцияларында реттеуіштердің, майлауыштың болмауы.
3.	Герметикалық қорғау қақпаларын, есіктерін, жапқыштарын олардың ашылу бағытын және қорғаныш қасиеттерін ескере отырып дұрыс орнатпау, олардың комингске тығыз жанаспауы, мықтап жабу механизмдерінің ақаулығы.	Пайдалану-техникалық құжаттың болмауы.

4.	Ауа жинағыштар мен ауа шығаратындағылардағы жарылысқа қарсы құрылғылар мен кеңейту камераларының болмауы немесе жарамсыздығы.	Паналар мен панаханалардағы дымқылдық немесе жекелеген үй-жайларды (тамбурларды, ауа жинау камераларын, авариялық шығуларды және т. б.) су басу.
5.	«Таза » үй-жайлар тарапынан бұзушылықтар немесе КС (конструкцияның саңылаусыздығы) болмауы.	Құрылыстың топырақ үйіп бекітілуінің бұзылуы.
6.	Су құбыры, кәріз, жылумен жабдықтау желілерінде, тығыздамаларда және сымдар мен құбыр өткізгіштер өтетін жерлерде басқа да құрылғыларда ажыратқыш ысырмалардың болмауы.	Кіреберістердің, тамбурлардың, авариялық шығулардың, ауа қабылдау бастиектеріндегі және т. б. үймелеудің немесе қоқыстың болуы.
7.	Желдету және авариялық шығу жүйелері бастиектерінің конструкцияларының ҚНжәне Е (ҚР ҚН 2.03-03-2014 және ҚР ҚЕ 2.04-101-2014) сәйкес келмеуі.	Қақпалар мен есіктердің астына түсіретін тұғырықтардың болмауы.
8.	Ауа өткізгіштер қабырғаларының қалыңдығын анықтау кезінде нормативтік талаптарды сақтамау.	Сыйымдылығы 300 адамнан асатын баспаналарда тамбур-шлюздердің болмауы.
9.	Жер асты немесе ағынды сулармен су басу.	Жыл сайынғы тексерулерді, кешенді тексерулерді және регламенттік жұмыстарды тұрақты түрде жүргізбеу.
2. Паналаушыларды тіршілікпен қамамасыз ету жүйесі		
1.	Ақаулық немесе болмауы:	болмауы:

тий гражданской обороны и выполнения мобилизационных заданий, не подлежат отчету.

4. Цели и задачи инвентаризации

1. Инвентаризация ЗС ГО проводится с целью повышения уровня защиты от опасностей, возникающих при чрезвычайных ситуациях и военных конфликтах или вследствие этих конфликтов.

Основными целями и задачами инвентаризации являются;

- выявление фактического наличия защитных сооружений ГО, их характеристик и соответствие с последними учетными данными;
- определение фактического состояния защитных сооружений ГО и выработка предложений об их дальнейшей эксплуатации, а также не отвечающих требованиям, предъявляемым к ЗС ГО;
- сверка учетных сведений (*наличие паспорта ЗС ГО*);
- приведение учетных данных в соответствие с фактическими параметрами защитных сооружений Гражданской обороны;
- выявление пользователей, владельцев, установление собственников защитных сооружений Гражданской обороны;
- выявление неэффективно используемых, неиспользуемых или используемых не по назначению защитных сооружений Гражданской обороны, а также нарушений в их использовании;
- определение мер, направленных на обеспечение сохранности и повышение эффективности использования защитных сооружений ГО;
- корректировка сведений о наличии ЗС ГО с дальнейшим представлением в уполномоченный орган в сфере гражданской защиты;
- определение перечней ЗС ГО, необходимых для осуществления полномочий Гражданской обороны и защиты населения центральными и местными исполнительными органами и организациями.

5. Создание органа, осуществляющего инвентаризацию

1. Для выполнения задач инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны распоряжениями (*решениями, постановлениями, приказами*) первых руководителей центральных, местных

49. Расположение защитных сооружений Гражданской обороны зависит от силы избыточного давления во фронте воздушной волны современных средств поражения:

- в зонах сильных разрушений предусматриваются – убежища;
- в зоне возможных разрушений предоставляются - **противо-**

радиационное укрытие (ПРУ).

Защитные сооружения по защитным свойствам подразделяются на пять классов			
№ п/п	Класс	Ризб кгс/см ²	Косл
1.	I	5 (0,5 кПа)	5000
2.	II	3 (0,3 кПа)	3000
3.	III	2 (0,2 кПа)	2000
4.	IV	1 (0,1 кПа)	1000
5.	V	0,5 (0,5 кПа)	500

50. Защитные сооружения Гражданской обороны государственных органов содержатся за счет бюджетных средств.

51. Защитные сооружения гражданской обороны, расположенные на территории организаций, отнесенных к категориям по Гражданской обороне, имеющих мобилизационный заказ, содержатся за счет средств организаций. Защитные сооружения Гражданской обороны должны быть рассчитаны на наибольшую работа-

ющую смену и использоваться в целях гражданской защиты.

52. В случае реорганизации или ликвидации юридического лица, имеющего объекты и имущество гражданской обороны, обязанности по поддержанию в готовности и целевому использованию объектов и имущества гражданской обороны, а также задания по их созданию и накоплению переходят к новым собственникам объектов и имущества гражданской обороны.

53. Объекты гражданской обороны, являющиеся государственной собственностью и предназначенные для обеспечения мероприя-

	Желеткіштерде, олардың қозғалтқыштарында	пайдалану-техникалық құжат;
	Қолмен желдеткіштердің редукторы;	жоба мен нұсқаулықтарға сәйкес жеке крандар, унитаздар, раковиналар және т.с.с., жабдықтар мен аспаптар
	дизель электр станциялары мен оларды іске қосуға арналған жабдықтар	суға арналған сыйымдылықтарды тұрақты емес жуу, оларда жылу оқшаулаудың, су өлшегіш әйнектердің болмауы;
	фекальды сорғылардың, фекальды резервуарлар сыйымдылықтарының электр жарықтандыру аспаптары бөлігінің ақаулығы жарықтандыру және қуатты электрмен жабдықтау	телефон мен радиотрансляцияның болмауы
	суға және оны талдау жүйелеріне арналған сыйымдылық	отын мен ДЭС –ке арналған май
3. УЗ, РЗ, БҚ-дан қорғану		
1.	Қорғаныс құрылғыларында тығыздағыш резеңкенің болмауы (толық немесе ішінара)	ФЯР сүзгілерінің тот және ластануы, висцин немесе өнеркәсіптік майлармен сіңірілмеуі.
2.	Тіректі өлшеуге арналған түтіктің болмауы	тіректі өлшеуге арналған түтіктің болмауы.
3.	Шаңға қарсы сүзгілердің, ФП типті сүзгі-жұтқыштардың, РП регенеративті патрондарының және РУ-150/6 қондырғыларының және басқалардың	тығыздаушы резеңкеде жарықтардың болуы және оның бояуы

	ақаулығы, осы жабдықты бөлшектеу және ауыстыру мүмкін еместігі.	
4.	Оттегі толтырыған баллондардың болмау.	Гермоклапандарды саңылаусыздандыру желісіне «Лас» жағына ыдыспен орнату, олардың жұмысқа жарамдылығын тексеру үшін Люк-ендірмелердің болмауы.
5.	Құрылыстың саңылаусыздығын тексеру туралы актінің болмауы	Тіректі және ауа ортасының параметрлерін өлшеуге арналған аспаптардың болмауы.

1.1. ҚР ҚН 2.03-03.2014 бөлімінің талаптарына сәйкес азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстары, техникалық, пайдалану және санитарлық-гигиеналық параметрлер бойынша радиацияға қарсы паналар мен панаханаларға бейімделетін ғимараттарды, құрылыстар мен үй-жайларды оларды салу және пайдалану кезінде соғыс уақытында және ТЖ кезінде радиацияға қарсы паналар мен панаханалар үшін объектілерді пайдалану кезінде олар жарылыс және радиациялық-сәуле, механикалық және басқа да жарылыс, өрт және өрт, жобада көзделген технологиялық және табиғи әсерлердің зақымдауы мен апаттарсыз.

2. Сонымен қатар, радиацияға қарсы паналар мен баспаханаларға бейімделген ғимараттар, құрылыстар мен үй-жайлар:

-соғыс уақытында және ТЖ кезінде туындауы мүмкін қауіпті зақымданулар мен авариялық жағдайлардың дамуын болдырмаудың конструктивті-технологиялық шешімдерімен қамтамасыз етілді;

-соғыс уақытында және ТЖ кезінде тұрғындардың қозғалысы шектеулі тобы мен паналайтын адамдардың АҚ объектілеріне кедергісіз қол жеткізуіне жағдай жасалды;

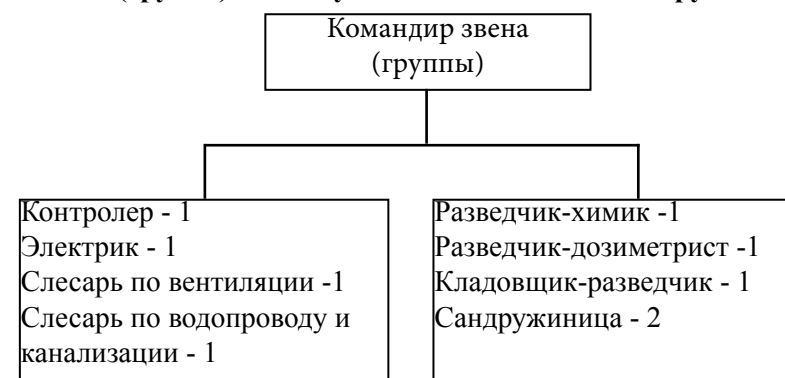
-белсенді әскери іс-қимылдар кезінде және ТЖ кезінде паналаушылардың өмірі мен денсаулығын сақтау бойынша жағдайларды қамтамасыз ететін паналаушылардың санитарлық-гигиеналық

45. При проектировании защитных сооружений Гражданской обороны в части противопожарных требований надлежит руководствоваться требованиями нормативного документа по пожарной безопасности зданий и сооружений в зависимости от назначения помещений в мирное время, а также требованиями настоящих норм.

46. Защитные сооружения следует размещать в подвальных помещениях производств категорий по пожарной опасности Г и Д. В отдельных случаях допускается размещение защитных сооружений в подвальных помещениях производств категорий А, Б, В и Е при обеспечении полной изоляции подвалов от надземной части зданий, необходимой защиты входов (*выходов*) и снижения нагрузки от возможного взрыва в здании до 80% по сравнению с эквивалентной расчетной нагрузкой.

47. Для работы защитных сооружений гражданской обороны, заполнения и вывода укрываемых, обслуживания и эксплуатации инженерно-технического оборудования создается звено или группа по обслуживанию защитного сооружения Гражданской обороны из расчета 5 человек на 200 укрываемых.

Звено (группа) по обслуживанию защитных сооружений

48. При заполнении защитного сооружения Гражданской обороны группа по обслуживанию осуществляет контроль за параметрами состояния воздушной среды и регистрацию показателя микроклимата и газового состава воздуха в журнале, а в убежищах контролируется подпор воздуха.

тривать выпуск воды из входа в убежище или откачку ее насосом;

б) в зонах продолжительного затопления - в виде вертикальной шахты.

42. Вместимость убежищ для нетранспортабельных больных определяется из расчета:

- больных - в соответствии с заданием на проектирование, но не более 10% общей проектной вместимости лечебных учреждений в мирное время;

- медицинского персонала: 2 врача, 3 дежурные медицинские сестры (*фельдшеры*), 4 санитарки, 2 медицинские сестры для операционно-перевязочной и одна медицинская сестра для процедур на 50 нетранспортабельных больных. На каждые последующие 50 больных должно приниматься 50% указанного количества медицинского персонала;

- обслуживающего (*технического*) персонала: дежурные слесари (2), дизелист, электрик, буфетчица - 5 чел. на убежище.

43. Противорадиационные укрытия в учреждениях здравоохранения следует проектировать:

а) на полный численный состав больных, медицинского и обслуживающего персонала в учреждениях здравоохранения, имеющих в своем составе коечный фонд;

б) на штатную численность медицинского учреждения, не имеющего коечного фонда;

в) на полную численность расчетного состава по плану использования лечебно-оздоровительного учреждения.

44. Под учреждениями здравоохранения понимаются:

а) имеющие коечный фонд больницы, клиники, госпитали, медсанчасти, родильные дома, диспансеры, профилактории, научно-исследовательские институты без клиник, медицинские учебные заведения, поликлиники, аптеки, химико-фармацевтические производства, санитарно-эпидемиологические и дезинфекционные станции;

б) лечебно-оздоровительные учреждения: пансионаты, дома и базы отдыха, пионерские лагеря.

жағдайлары мен тіршілікті қамтамасыз етудің техникалық жүйесі құрылды;

-АҚ-ның ғимараттары, құрылыстары мен үй-жайлары, сондай-ақ олардың радиацияға қарсы паналар мен паналарға бейімделуі табиғи-климаттық, санитариялық-гигиеналық талаптарды сақтауды ескере отырып, онда паналайтындардың барынша көп санын ескере отырып жүргізілуі тиіс.

Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарының дайындығын бақылау критерийі

Бағаланатын мәселелер	Баға		
	Өте жақсы	Жақсы	Қанағат.
1	2	3	4
1. Халықтың Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарымен қамтамасыз етілуі.	100%	100%	100%
2. Панаханалар мен РҚП –да белгіленген уақытта паналаушыларды қабылдауға дайындығы	100%	100%	100%
3. Кең ауқымды ТЖ және әскери қақтығыстар кезінде халықты жасыру үшін қолда бар жертөлелер, жертөлелер және басқа да көмілген құрылыстар қорын пайдалану.	100%	100%	100%
4. Халықты паналау үшін жертөлелерді, жерқоймаларды және басқа да көмілген құрылыстарды қалыпта ұстау.	100%	100%	100%

5. Тез салынатын баспаналар мен үй-жайларды, қарапайым баспаналарды салуды жоспарлау.	100%	100%	100%
6. Қолда бар қорғаныш құрылыстарының қорын бейбіт уақытта экономика объектілерінің мүддесіне пайдалану.	100%	100%	100%

1. "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 21-бабы 1-тармағының талабына сәйкес Қазақстан Республикасының халқын, объектілерін және аумағын қорғау, әскери қақтығыстар туындаған кезде нұқсан мен шығынды азайту мақсатында азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жатқызылған орталық және жергілікті атқарушы органдар, ұйымдар бейбіт уақытта оларды салуды және жұмыс істеуге әзірлікте жинақтауды алдын ала жүзеге асырады.

Ал олардың мақсаты бойынша жұмыс істеуге дайындығын тексеру Азаматтық қорғаныс саласындағы мемлекеттік бақылау арқылы жүзеге асырылады.

2. "Өрт қауіпсіздігі және АҚ саласындағы тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттары мен тексеру парақтарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 758 және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы №31 бірлескен бұйрықтарымен АҚ саласында бару арқылы профилактикалық бақылау жүргізу үшін тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттары (объективті және субъективті өлшемшарттары) айқындалды.

Осылайша, тәуекел дәрежесін бағалаудың субъективті критерийлерінде "есептілік пен мәліметтер мониторингінің нәтижелері" деген 1 - бөлімде - азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстары қорының болмауы не жұмыс істеуге әзірлікте болмауы және "барумен алдыңғы Профилактикалық бақылаудың нәтижелері" деген 2-бөлімде-қорғаныш құрылысының бейбіт уақытта ұстау тәртібіне сәйкестігі бұзушылық дәрежесіне "өрескел" ретінде жатқызылған және олардың орындалмауы елдің қорғаныс қабілетін төмендетуге әкеп соғады.

2.	С 1.09 по 31.10.	В ясную погоду с 12 до 18 часов	Естественное	От 2 до 3 без перерыва
3.	С 1.11 по 1.03	В любое время дня	Естественное	Короткими промежутками по 20-30 минут 2-3 раза с перерывами на 30 минут при морозе не ниже – 20°C
4.	С 1 марта по 15 мая	С 7 до 11 или с 18 до 22 часов	Рекомендуется вентиляторами	От 2 до 3 часов без перерыва

Примечание: Таблица рекомендуется для северной и центральной климатической зоны Республики Казахстан. Для южной климатической зоны должны вводиться соответствующие поправки в сторону уменьшения продолжительности зимнего периода.

39. Убежища в зонах длительного затопления следует по возможности размещать на возвышенных участках местности с увеличением в обоснованных случаях радиуса сбора укрываемых. В зонах затопления убежища устраиваются встроенными и отдельно стоящими.

40. Вместимость убежищ в зоне длительного затопления рекомендуется принимать 300- 600 человек.

41. В убежищах, размещаемых в зонах возможного затопления, следует предусматривать аварийные выходы:

а) в зонах кратковременной продолжительности затопления - в виде вертикальной шахты с защищенным оголовком. По окончании затопления следует предусма-

36. Вынужденный вывод укрываемых из защитного сооружения Гражданской обороны производится при:

- 1) повреждениях сооружения, не допускающих дальнейшего пребывания в нем укрываемых;
- 2) затоплении сооружения;
- 3) пожаре в сооружении и образовании

в нем опасных концентраций вредных газов;

4) достижении предельно-переносимых параметров микроклимата и газового состава воздуха.

37. Необходимость вынужденного выхода укрываемых из защитного сооружения Гражданской обороны может возникнуть при достижении отдельных показателей состояния организма критических величин. Опасными для дальнейшего пребывания людей в защитном сооружении Гражданской обороны являются:

1) частота сердечных сокращений 120 и больше ударов в одну минуту в покое сидя или меньше 35 ударов;

2) температура тела 38 °С и больше. Если эти явления отмечаются у большинства укрываемых, то необходимо также оценить степень опасности выхода из защитного сооружения Гражданской обороны и дальнейшего пребывания в нем.

38. При использовании защитных сооружений Гражданской обороны в мирное время обеспечивается температурный режим, в помещениях, делая об этом запись в журнале регистрации показателя микроклимата и газового состава воздуха.

Рекомендуемый порядок проветривания убежищ, ПРУ

№ п/п	Время года	Часы суток, наиболее благоприятные для проветривания	Проветривание	Продолжительность проветривания в сутки
1.	С 15. 05. по 31. 08.	С 24 до 6 часов утра	Естественное	Не более 3 часов без прерыва

Бұдан басқа, жоғарыда көрсетілген Бірлескен бұйрықпен бекітілген төрттен үш тексеру парағында қорғаныш құрылыстарының болуы, олардың бейбіт уақытта ұстау тәртібіне сәйкестігі, азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстары қорының жұмыс істеуіне әзірлігі жекелеген тармақтармен көрсетілген.

9. Қорытынды бөлім

Түгендеу барысында бірлесіп ұстау және АҚ ҚҚ пайдалану саласындағы қолданыстағы заңнаманы бұзушылықтар анықталған кезде жол берілген бұзушылықтарға кінәлі заңды, лауазымды және жеке тұлғалар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес жауапкершілікке тартылады.

Кінәлілерді жауапкершілікке тарту орталық және жергілікті атқарушы органдардың, түгендеу жүргізуге қатысатын ұйымдардың құзыретіне кірмеген жағдайда сәйкес материалдар тиісті іс жүргізу шешімдерін қабылдау үшін құзыретті органдарға жіберіледі.

Түгендеу қорытындылары туралы ақпарат беруді (мекен-жайлары, баланс ұстаушылары, АҚ ҚҚ сипаттамалары және т.б.) азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органның ведомствосы және аумақтық бөлімшелер белгіленген тәртіппен жазбаша сұрау салулар негізінде жүзеге асырады.

АҚ ҚҚ-мен байланысты және түгендеудің барлық құжаттарын (актілерді, түгендеу ведомостерін) сақтау Азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстарын келесі түгендеу аяқталғанға дейін жүзеге асырылады.

10. Әдістемелік нұсқаулықты әзірлеу кезінде пайдаланылған нормативтік-құқықтық актілердің тізімі

1. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30 тамыздағы Конституциясы.
2. Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 11 сәуірдегі "Азаматтық қорғау туралы" Заңы.
3. "Қазақстан Республикасының Әскери доктринасын бекіту ту-

ралы"Қазақстан Республикасы Президентінің 2017 жылғы 29 қыркүйектегі №554 Жарлығы.

4. Қазақстан Республикасы Президентінің 2019 жылғы 2 қыркүйектегі Қазақстан халқына Жолдауы.

5. "Азаматтық қорғаныс объектілерін құру және пайдалану қағидаларын бекіту туралы"Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 13 желтоқсандағы №1357 Қаулысы.

6. "Азаматтық қорғаныс объектілерін құру және пайдалану қағидаларын бекіту туралы"Қазақстан Республикасы Үкіметінің 201 жылғы 13 желтоқсандағы №1357 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы"Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 24 мамырдағы №319 қаулысы.

7."Өрт қауіпсіздігі қағидаларын бекіту туралы"Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 9 қазандағы №1077 Қаулысы.

8. ҚР ИМ 2015 жылғы 9 наурыздағы №190 "Азаматтық қорғаныс іс-шараларын ұйымдастыру және жүргізу қағидаларын бекіту туралы"бұйрығы.

9. ҚР ИМ 2014 жылғы 24 қазандағы № 732 "азаматтық қорғаныстың инженерлік - техникалық іс-шараларының көлемі мен мазмұны"бұйрығы.

10. Приказ МЧС РК №265 от 30 мая 2014 года «Об утверждении Правил постановки на учет и снятия защитных сооружений Гражданской обороны».

11. ҚР ИМ 2018 жылғы 30 қыркүйектегі №758 және ҚР Ұлттық экономика министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы №31 "өрт қауіпсіздігі және азаматтық қорғаныс саласындағы тәуекелді бағалау өлшемшарттары мен тексеру парақтарын бекіту туралы"бірлескен бұйрығы.

12. 2015 жылғы 30 мамырдағы ҚР ИМ ТЖК" азаматтық қорғаныс құрылыстарын тексеру жөніндегі әдістемелік ұсынымдарды бекіту қағидалары".

13. ҚР ҚН 2.03-03-2014 және ҚР БК 2.04-101-2014 "Азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстары".

3) содержание кислорода в воздухе – 14 % и ниже;

4) содержание окиси углерода – 100 мг/м³ и выше. При достижении одного или нескольких факторов принимаются меры по улучшению воздушной среды или решается вопрос о выводе людей из защитного сооружения Гражданской обороны.

Параметры состояния воздушной среды в убежищах			
№ п/п	Показатели	Норма	Пребывание опасно
1.	Температура, С ⁰	0-30	34 и выше
2.	Содержание кислорода, О ₂ %	17-20	до 14
3.	Относительная влажность, %	65-70	-
4.	Содержание окиси углерода, СО ₂ %	до 30	100
5.	Содержание двуокиси углерода, СО ₂ %	до 3	5 и выше

33. Снабжение убежищ воздухом осуществляется с помощью фильтровентиляционных систем по режиму чистой вентиляции (режим I) и фильтровентиляции (режим II) и режиму полной или частичной изоляции убежища (режим III).

34. Заполнение защитных сооружений Гражданской обороны производится по сигналу оповещения "Внимание всем!".

35. Вывод укрываемых из защитного сооружения Гражданской обороны производится:

1) по сигналу "Отбой воздушной тревоги" (после уточнения радиационной обстановки в районе сооружения);

2) по истечении установленного срока нахождения укрываемых в сооружении, а также при вынужденном оставлении сооружения в порядке очереди, определяемой командиром группы по обслуживанию защитного сооружения.

вать двухъярусное расположение нар, а при высоте 2,9 м и более - трехъярусное.

28. В убежищах учреждений здравоохранения при высоте помещения 2,15 м и более принимается двухъярусное расположение нар (кроватей для нетранспортабельных больных).

При технико-экономическом обосновании допускается использовать под убежища помещения, высота которых по условиям их эксплуатации в мирное время не менее 1,85 м. В этом случае принимается одноярусное расположение нар.

29. Места для сидения в помещениях для укрываемых следует предусматривать размерами 0,45х0,45 м на одного человека, а места для лежания - 0,55х1,8 м. Высота скамей первого яруса должна быть 0,45 м, нар второго яруса - 1,4 м, третьего яруса - 2,15 м от пола.

30. Расстояние от верхнего яруса до перекрытия или выступающих конструкций должно быть не менее 0,75 м. Количество мест для лежания должно приниматься равным:

20 % вместимости сооружения при двухъярусном расположении нар;

30 % вместимости сооружения при трехъярусном расположении нар.

31. При использовании защитного сооружения гражданской обороны соблюдаются следующие параметры состояния воздушной среды:

1) температура воздуха от 0 до +30°C, концентрация двуокиси углерода – до 3%, кислорода – до 17 %, окиси углерода – до 30 мг/м³ являются допустимыми и не требуют проведения дополнительных мероприятий;

2) температура воздуха - + 31 - 33°C, концентрация двуокиси углерода – 4%, кислорода – 16%, окиси углерода – 50-70 мг/м³ требуют ограничения физических нагрузок и усиления наблюдения за укрываемыми.

32. Параметры состояния воздушной среды, опасные для дальнейшего пребывания людей в защитном сооружении гражданской обороны:

1) температура воздуха – 34°C и выше;

2) концентрация двуокиси углерода – 5% и выше;

Азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстарына түгендеу жүргізуге орталық және жергілікті атқарушы орган, ұйым басшысының шешімі, қаулысы, өкімі және бұйрығы.

Азаматтық қорғаныс қорғану құрылыстарына түгендеу жүргізу туралы

Қазақстан Республикасының "Азаматтық қорғаныс туралы" Заңына, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 13 желтоқсандағы № 1357 "Азаматтық қорғаныс объектілерін құру және пайдалану қағидаларын бекіту туралы" Қаулысына, Қазақстан Республикасы ПМ-нің 2015 жылғы 9 наурыздағы № 190 "Азаматтық қорғаныс іс-шараларын ұйымдастыру және жүргізу қағидаларын бекіту туралы" бұйрығына және Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік Кеңесінің (Қауіпсіздік Кеңесінің) 2.03-03-2014 және 2.04-101-2014 "Азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстары" және халық пен аумақты төтенше жағдайлардан қорғау деңгейін арттыру мақсатында, азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстарының қолданыстағы қорын сақтау, олардың бар – жоғын нақтылау және азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстары (бұдан әрі-АҚ ҚҚ) баланс ұстаушыларының құқықтарын тиісінше ресімдеу):

1. "___" _____ 20__ ж. бастап "___" _____ бойынша баланс азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстарына түгендеу жүргізу

_____ (ведомстволық тиесілілігін көрсету)

2. Азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстарын түгендеуді сапалы және уақтылы жүргізу үшін комиссия құрылсын.

3. Азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстарына түгендеу жүргізу жөніндегі комиссияның құрамы бекітілсін (2-қосымша).

4. АҚ ҚҚ түгендеу жөніндегі комиссияның жұмысын ұйымдастыру және есеп беру құжаттарын уақтылы ұсыну үшін комиссия төрағасы Орталық және жергілікті атқарушы органның, ұйымдардың орынбасарын тағайындасын.

5. 5. Комиссия төрағасына "___" _____ 20___ АҚ ҚҚ түгендеудің қорытынды актісін (3-қосымша) менің бекітуіме ұсынсын.

6. Осы шешімнің, қаулының, өкімнің орындалуын бақылау Орталық және жергілікті атқарушы органның, ұйымдардың орынбасарына жүктелсін.

Орталық және жергілікті
атқарушы органның, ұйымның
жетекшісі _____
(қолы, тегі және аты-жөні)

Қосымша 2
Нұсқа

ҚҰРАМЫ
түгендеу жүргізу жөніндегі комиссия
орталық, жергілікті атқарушы органның және ұйымдардың
балансындағы Азаматтық қорғаныс құрылыстары

№ п/п	Аты-жөні	Лауазымы
1		комиссия төрағасы
2		комиссия төрағасының орынбасары
3		комиссия хатшысы
	Комиссия мүшелері:	
4		
5		
6		

нализации диаметром до 200 мм. При диаметре более 200 мм расстояние от убежища до линий водоснабжения, теплоснабжения и напорных канализационных магистралей должно быть не менее 15 м.

24. Противорадиационные укрытия (далее - укрытия) в зонах возможных слабых разрушений и за их пределами следует размещать в помещениях подвальных, цокольных этажей (сооружений) и подпольях.

25. В убежищах следует предусматривать основные и вспомогательные помещения.

Помещения убежищ делятся		
№ п/п	Основные помещения	Вспомогательные помещения
1.	Помещения для укрываемых.	Фильтровентиляционные помещения (ФВП).
2.	Пункт управления.	Санитарные узлы.
3.	Медпункт	Защищенные ДЭС
4.	В убежищах лечебных учреждений - также оперативно-перевязочные, предоперационно-стерилизационные.	Помещение для хранения продовольствия.
5.		Электрощитовая.
6.		Станция перекачки и баллонная.
7.		Тамбур-шлюз, тамбуры.

26. В убежищах лечебных учреждений вместимостью до 200 чел. устраивается однокамерный, а при большей вместимости - двухкамерный тамбур-шлюз.

27. Высоту помещений убежищ следует принимать в соответствии с требованиями использования их в мирное время, но не более 3,5 м. При высоте помещений от 2,15 до 2,9 м следует предусматри-

21. Вместимость противорадиационных укрытий следует предусматривать:

а) 5 чел. и более (оборудованных в подвалах и погребах малоэтажных зданий), в зависимости от площади помещений укрытий, оборудуемых в существующих зданиях или сооружениях;

б) 50 чел. и более во вновь строящихся зданиях и сооружениях с укрытиями. Вместимость убежищ для нетранспортабельных больных и противорадиационных укрытий для учреждений здравоохранения принимается не менее 80 чел.

Для больниц на 500 мест и менее убежища для нетранспортабельных больных следует предусматривать на группу близлежащих больниц.

22. Убежище следует располагать в местах наибольшего сосредоточения укрываемого персонала.

Радиус сбора укрываемых следует принимать при застройке территории одноэтажными зданиями - 500 м и многоэтажными зданиями - 400 м. В тех случаях, когда за пределами радиуса сбора оказываются группы укрываемых, следует предусматривать укрытие их в близлежащем убежище, имеющем тамбур-шлюз во входе.

При размещении убежищ в зоне возможного затопления или воздействия вторичных факторов ядерного взрыва допускается увеличение радиуса сбора для отдельных групп укрываемых до 1000м, предусматривая при этом во входах в убежища устройство тамбуров

- шлюзов.

Убежища при возможности следует размещать:

- встроенные - под зданиями наименьшей этажности из строящихся на данной площадке;

- отдельно стоящие - на расстоянии от зданий и сооружений, равном их высоте.

23. Убежища допускается располагать на расстоянии не менее 5 м (в свету) от линий водоснабжения, теплоснабжения и напорной ка-

Бекітемін
орталық, жергілікті
атқарушы органның, ұйымның
бірінші басшысы

"__" ____ 20__ жыл.

АКТ
Баланстағы Азаматтық қорғаныс қорғаныш
құрылыстарын түгендеу

Алматы қ. " __ " ____ 20__ ж.

Құрамындағы түгендеу комиссиясы:

Төрағасы _____
(Тегі, аты-жөні, лауазымы)

Комиссия мүшелері: _____
(Тегі, аты-жөні, лауазымы)

(Тегі, аты-жөні, лауазымы)
өкім, шешім, қаулы, бұйрық негізінде " ____ " ____ ж.

N _____
"Азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылыстарына түгендеу жүргізу туралы", азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылысын (АҚ ҚҚ) қарап шықты. түг. N _____.

Түгендеу барысында анықталды:

1. АҚ ҚҚ мекен-жайы: Алматы қ., _____

(көше, үй, корпус, кіреберіс, қабат 1-ден астам жер асты қабаты болған жағдайда)

2. Түрі, классы, сыйымдылығы: _____

3. Пайдалануға берілген жылы: _____
4. Меншік иесі: _____
(Қазақстан Республикасы/Алматы қаласы)
5. Баланс ұстаушы: _____
(Жарғыға сәйкес баланс ұстаушының толық атауы)
6. Құқық белгілейтін құжат _____
(шаруашылық құқығына келісімшарт, жедел басқаруды жүргізу туралы шарт, объектілер мен мүлікке қатысты құқықтар мен міндеттер туралы шарт, АҚ ҚҚ -күні, нөмірі, мүлікті басқару жөніндегі мемлекеттік билік органы)
7. АҚ ҚҚ паспорты: _____
(бар және тиісті түрде жасалған, түзетулер мен қателер бар, жоқ)
8. Үй-жайлардың жоспары және экспликациясы: _____
(ТТБ жоспарына сәйкес үй-жай нөмірлері)
9. АҚ ҚҚ жалға берілді _____
(N ____ шарт бойынша " ____ " ____ 20 ____ ж.)
10. Бейбіт уақытта пайдалану сипаты _____
11. Кіру және авариялық шығу жолдарының, тіршілікті қамтамасыз ету жүйелері бастарының нақты болуы немесе болмауы _____
(бар/жоқ - жоқ/бүлінгенін көрсету - зақымданғанын көрсету)
12. АҚ ҚҚ жалпы жағдайы _____
(конструкциялардың анық бұзылуы, су басу, үймелеу)
13. Жобада көзделмеген, тіреу және қоршау конструкцияларындағы кіреберістердің, ойықтардың қайта жоспарлануының болуы/болмауы _____

- вспомогательные (*подсобные*) помещения лечебных учреждений (*кроме бальнеологических*).

19. Согласно требованию Постановления Правительства Республики Казахстан № 319 от 24 мая 2019 года и СП РК 2.04-101-2014 "Защитные сооружения гражданской обороны" перевод помещений, используемых в мирное время, на режим защитного сооружения должен производиться в срок не более чем за 12 часов.

Перевод помещений, используемых в мирное время, в режим защитного сооружения гражданской обороны осуществляется по распоряжению начальника гражданской обороны объекта в определенные им сроки группой по обслуживанию данного сооружения.

При переводе на режим защитного сооружения гражданской обороны производится расконсервация и пробный пуск дизельной электростанции, проверяется исправность средств аварийного освещения, фильтровентиляционного оборудования, водоснабжения, канализации, электроснабжения и отключающих устройств (*рубильников, кранов, задвижек и других*), а также защитно-герметических и герметических дверей, клапанов и противовзрывных устройств. Выявленные неисправности устраняются.

Приводятся в готовность аварийные выходы, выносятся все посторонние предметы.

Заполняются водой имеющиеся (*или дополнительно устанавливаемые*) емкости (*резервуары*).

Для дизельных электростанций подготавливаются запасы топлива и смазочных материалов.

Проверяется работа средств связи и оповещения, наличие документации по эксплуатации защитного сооружения гражданской обороны.

20. Вместимость защитных сооружений определяется суммой мест для сидения (*на первом ярусе*) и лежания (*на втором и третьем ярусах*) и принимается, как правило, для убежищ не менее 150 чел.

Проектирование убежищ меньшей вместимости допускается в исключительных случаях с разрешения министерств и ведомств при соответствующем обосновании.

назначать минимальными, обеспечивающими соблюдение требований по эффективному использованию указанных помещений в мирное время для нужд объектов экономики и защитных сооружений в военное время.

18. Защитные сооружения, размещаемые в подвальных, цокольных и первых этажах и в отдельно стоящих сооружениях, следует использовать в мирное время под:

- санитарно-бытовые помещения (*гардеробные, домашней и уличной одежды с душевыми и умывальными*);

- помещения культурного обслуживания (*залы собраний, читальные залы*) и учебных занятий;

- производственные помещения, отнесенные по пожарной опасности к категориям Г и Д, в которых осуществляются технологические процессы, не сопровождающиеся выделением вредных жидкостей, паров и газов, опасных для людей, и не требующие естественного освещения;

- технологические, транспортные и пешеход-

ные тоннели;

- помещения дежурных электриков, связистов, ремонтных бригад;

- гаражи для легковых автомобилей, подземные стоянки автокаров и автомобилей;

- складские помещения для хранения нескоропортящихся материалов, а также для скоропортящихся материалов в скоропортящей таре при наличии автоматической системы пожаротушения;

- помещения торговли и общественного питания (*магазины, залы столовых, буфеты, кафе, закусочные*);

- спортивные помещения (*стрелковые тир и залы для спортивных занятий*);

- помещения бытового обслуживания населения (*дома быта, ателье, мастерские, приемные пункты, фотоателье, конторы и офисы*);

14. АҚ ҚҚ жабдығы:

14.1. Қорғаныш құрылғылары: _____

(қорғаныш-герметикалық және герметикалық қақпалардың, есіктер мен жапқыштардың болуы және олардың техникалық жай-күйі)

14.2. Желдету жүйесі _____

(желдеткіштердің, шаңға қарсы сүзгілердің, Сүзгіш-жұтқыштардың, регенеративті патрондардың, ҚҚЖ және ҚҚМ, гермоклапандардың, Кидтердің болуы және техникалық жай-күйі, желдетудің III режимінің болуы)

14.3. Энергиямен жабдықтау жүйесі _____

(ДЭС болуы / болмауы, бар болса-электр жабдығы мен жарықтандырудың техникалық жай-күйі, болуы және жұмысқа қабілеттілігі)

14.4. Жылыту, сумен жабдықтау және кәріз жүйелері _____

(ауыз су және техникалық су қоры бақтарының, ажыратқыш құрылғылардың болуы және олардың техникалық жай-күйі)

15. Соңғы кешенді тексеру күні _____

17. Қорытынды: азаматтық қорғаныстың қорғаныс құрылымы пайдаланыштарды қабылдауға дайын, шектеулі дайын, дайын емес.

Төрағасы: _____

(қолы, тегі, аты-жөні)

Комиссия мүшелері: _____

(қолы, тегі, аты-жөні)

Қосымша 3
2- нұсқа

Бекітемін
орталық, жергілікті
атқарушы органның, ұйымның
бірінші басшысы

" ____ " ____ 20 ____ жыл

АКТ
түгендеу, мазмұнын бағалау және пайдалану
Азаматтық қорғаныстың қорғаныш құрылысы
(баспана, РҚП)
түг. N ____

қ. ____ " ____ " ____ 20 ____ ж.

Комиссия құрамы:
төраға

(аты-жөні, лауазымы)

комиссия мүшелері: _____
(аты-жөні, лауазымы)

(аты-жөні, лауазымы)

(аты-жөні, лауазымы)

мекен-жайы бойынша орналасқан АҚ қорғаныш ғимаратының
(баспана, баспана, баспана) мақсатына сәйкес пайдалануға дайын-
дығын тексерді және бағалады:

түг. N ____ және анықтады: қорғаныш құрылыстары қа-

ных к категориям по Гражданской обороне, расположенных за пределами зон возможных сильных разрушений или в городах, не отнесенных к группам по Гражданской обороне, предусматривается в противорадиационных укрытиях.

Противорадиационные укрытия рассчитываются на обеспечение защиты укрываемых от воздействия ионизирующего излучения при радиоактивном заражении (загрязнении) местности и допускают непрерывное пребывание в них расчетного количества укрываемых в течение до двух суток.

13. Для организаций, обеспечивающих функционирование атомных станций, предусматривается защита в убежищах персонала станций, рабочих и служащих (включая личный состав воинских и пожарных частей).

14. В военное время при отсутствии или недостаточности защитных сооружений Гражданской обороны организаций, отнесенных к категориям по гражданской обороне, обеспечивают защиту работников в быстровозводимых убежищах.

15. В мирное время помещения защитных сооружений Гражданской обороны используются в соответствии с требованиями СН РК 2.03-03-2014 и СП РК 2.04-101-2014 "Защитные сооружения гражданской обороны".

16. Убежища следует размещать в подвальных, цокольных и первых этажах зданий и сооружений. Размещение убежищ на первых этажах допускается с разрешения отраслевых министерств и ведомств, при соответствующем технико-экономическом обосновании.

17. При проектировании помещений, приспособляемых под защитные сооружения, следует предусматривать наиболее экономичные объемно-планировочные и конструктивные решения. Габариты помещений следует

обороны относятся: **отдельно стоящие и встроенные убежища и противорадиационные укрытия.**

9. Постановлением Правительства Республики Казахстан № 1357 от 19 декабря 2014 года «Об утверждении Правил создания и использования объектов Гражданской обороны» определен порядок создания и использования объектов Гражданской обороны на территории Республики Казахстан.

10. В пункте 4 вышеуказанного Постановления отмечено, что защитные сооружения Гражданской обороны создаются для защиты наибольшей работающей смены организаций, отнесенных к категориям по Гражданской обороне, а также для защиты нетранспортабельных больных медицинских организаций.

Создание защитных сооружений Гражданской обороны осуществляется путем:

- строительства защитных сооружений Гражданской обороны;
- приспособления помещений в подвальных и цокольных, наземных этажах существующих и вновь строящихся зданий, строений и сооружений или возведения отдельно стоящих;
- использования подземного пространства, в том числе заглубленных сооружений различного назначения, метрополитенов, подземных горных выработок, пещер и других подземных полостей.

11. Убежища гражданской обороны создаются в городах, отнесенных к группам по Гражданской обороне.

Защита рабочих и служащих – наибольшей работающей смены организаций, отнесенных к категориям по гражданской обороне, расположенных в зонах возможных сильных разрушений и продолжающих свою деятельность в военное время предусматривается в убежищах.

Системы жизнеобеспечения убежищ строятся с учетом обеспечения непрерывного пребывания укрываемых в течение двух суток.

12. Противорадиационные укрытия создаются в городах, не отнесенных к группам по Гражданской обороне, и сельских районах.

Защита наибольшей работающей смены организаций, отнесен-

былданды және пайдалануға _____ жылы мен теңгерімінде _____

Қорғаныш құрылысы пайдалануда (жалға берілген)

N _____ шарт бойынша " ____ " _____ 20__ ж. және ол үшін қолданылады _____

1. АҚ ҚҚ негізгі тактикалық-техникалық сипаттамалары: _____

2. АҚ ҚҚ нақты жай-күйі және оның паналаушыларды қабылдауға дайындығы: _____

3. АҚ ҚҚ пайдаланудың сақталуын қамтамасыз ету және тиімділігін арттыру жөніндегі ұсыныстар: _____

4. Комиссияның қорытындысы: _____

Комиссия төрағасы: _____
(қолы) (аты-жөні)

Комиссия мүшелері: _____
(қолы) (аты-жөні)

(қолы) (аты-жөні)

(қолы) (аты-жөні)

М. О.

МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ

«Порядок проведения инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны»

Алматы-2021г.

на руководствоваться, прежде всего, принципом необходимости сохранения существующего фонда защитных сооружений ГО.

5. В пункте 2 статьи 11 Конституции Республики Казахстан сказано, что Республика гарантирует своим гражданам защиту, а согласно статьям 41 и 57 Закона Республики Казахстан «О гражданской защите» мероприятия, направленные на предупреждение и ликвидацию чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера и их последствий являются общегосударственными, и составляют единый комплекс.

6. В Военной доктрине Республики Казахстан утвержденной Указом Президентом Республики Казахстан № 554 от 29 сентября 2017 года определено, что предупреждение и ликвидация чрезвычайных ситуаций социального, природного и техногенного характера являются одними из основных направлений деятельности Республики Казахстан в военно-стратегической сфере. Кроме того, Президент Республики Казахстан в своем Послании народу Казахстана 2 сентября 2019 года отметил, что особое внимание будет обращено на вопросы защиты граждан от природных явлений и техногенных аварий, которые, к сожалению, стали частым явлением не только в нашей стране, но и во всем мире.

7. В современных условиях защита населения от воздействия поражающих факторов современных средств поражения, чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера осуществляется путем проведения комплекса мероприятий, включающих три способа защиты. Основным способом защиты является укрытие людей в защитных сооружениях Гражданской обороны.

8. Согласно статьи 23 Закона Республики Казахстан «О гражданской защите» и приказа Министра внутренних дел Республики № 190 от 9 марта 2015 года «Об утверждении Правил организации и ведения мероприятий Гражданской обороны» к объектам Гражданской

средства поражения, в том числе ракетное, авиационное и огнестрельное оружие.

6. Инвентаризация — это проверка наличия имущества организации и состояния её финансовых обязательств на определённую дату путём сличения фактических данных с данными бухгалтерского учёта. Это основной способ фактического контроля за сохранностью имущественных ценностей и средств.

7. Комиссия — группа лиц или орган, формируемый в составе группы лиц для выполнения каких-либо определённых функций или проведения специальных мероприятий.

8. ЗС ГО - защитные сооружения Гражданской обороны.

9. ССП - современные средства поражения.

3. Общие положения

1. Методические рекомендации по проведению инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны (далее - *Методические рекомендации*) определяют комплекс мероприятий по обеспечению методического руководства по проведению инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны находящихся на балансе центральных и местных исполнительных органов и организаций.

2. В проведении инвентаризации защитных сооружений гражданской обороны (далее - *инвентаризация ЗС ГО*) принимают участие центральные и местные исполнительные органы и организации, которые являются собственниками, балансодержателями, пользователями защитных сооружений Гражданской обороны.

3. Результатами проведенной инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны являются материалы (*документация, заверенные копии, в том числе правоустанавливающих документов, материалы фотофиксации - фотографии*), оформленные инвентаризационными комиссиями в соответствии с нормативными правовыми актами Республики Казахстан и настоящими Методическими рекомендациями.

4. При проведении инвентаризации ЗС ГО, инвентаризационная комиссия долж-

Методические рекомендации «Порядок проведения инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны» разработаны в соответствии с Технической спецификацией по разработке методических рекомендаций в сфере гражданской защиты МЧС РК.

Методические рекомендации «Порядок проведения инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны» предлагаются в качестве руководящего документа для проведения инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны руководителям центральных и местных исполнительных органов, организациям, имеющие на балансе защитные сооружения Гражданской обороны с целью определения готовности защитных сооружений Гражданской обороны к приему укрываемых, независимо от их мест расположения, форм собственности, защитных свойств и времени постройки, а также технического состояния на момент проведения инвентаризации.

Методические рекомендации «Порядок проведения инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны» разработан сотрудниками ТОО «Учебно-методический центр гражданской защиты» МЧС РК под общим руководством Директора центра Мельникова Е.Н.

Содержание

1.	Область применения.	49
2.	Термины, определения, обозначения и сокращения.	49
3.	Общие положения.	50
4.	Цели и задачи инвентаризации.	65
5.	Создание органа, осуществляющего инвентаризацию.	65
6.	Порядок подготовки проведения инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны.	66
7.	Проведение инвентаризации, оформление материалов ее проведения.	68
8.	Примерный план проведения инвентаризации защитных сооружений Гражданской обороны.	70
9.	Оценка готовности защитных сооружений Гражданской обороны.	76
10.	Критерии оценки готовности защитных сооружений Гражданской обороны.	81
11.	Заключительная часть.	83
12.	Список нормативных правовых актов Республики Казахстан использованных при разработке методических рекомендаций.	84

1. Область применения

Для определения фактического наличия защитных сооружений Гражданской обороны, находящихся на балансе центральных и местных исполнительных органов и организаций, оценка их готовности, уточнение основных технических характеристик, а также наличия паспортов правоустанавливающих и других документов, подтверждающих права пользователей защитного сооружения Гражданской обороны.

2. Термины, определения, обозначения и сокращения

1. Защитные сооружения Гражданской обороны – инженерные сооружения, специально оборудованные и предназначенные для защиты населения от воздействия поражающих (разрушающих) факторов современных средств поражения (ССП).

2. Фонд защитных сооружений Гражданской обороны – совокупность инженерных сооружений, специально оборудованных и предназначенных для защиты работников организаций, отнесенных к категориям по Гражданской обороне, и населения от воздействия поражающих (разрушающих) факторов современных средств поражения, а также при чрезвычайных ситуациях.

3. Убежище – это сооружение Гражданской обороны, предназначенное для укрываемых от поражающих факторов современных средств поражения, воздействия радиоактивных веществ, а также высоких температур и продуктов горения при пожарах, отравляющих веществ и бактериальных средств.

4. Противорадиационное укрытие – это защитное сооружение Гражданской обороны, предназначенное для защиты укрываемых от воздействия ионизирующих излучений при радиоактивном заражении местности.

5. Современные средства поражения – устройства и средства, поражающие (разрушающие) факторы которых рассчитаны на поражение людей, животных и растений, повреждение или разрушение объектов, появление вторичных поражающих факторов, включающие в себя оружие массового поражения и обычные